

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Labaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Po povodnji.

Zadnjič smo poročali, kako so naši poslanci v narodni skupščini z grdo izsilili od vlade, da je sprejela predlog za nujno pomoč krajem, ki so bili po povodnji prizadeti. Ko je večina glasovala proti nujnosti Sušnikovega predloga, tedaj našim poslanecem ni preostalo drugega ko sila. Začeli so razbijati in tolči po klopeh, zmerjati vladne poslance: Sramota! Fej! Za vse lumparije imate milijone, a za reveže, ki so trpeli po strašni povodnji, nimate denarja. Korupcionistom mečete milijarde! Za kane ne imate milijone! Dajte nam naš denar nazaj, pa si bomo sami dovolj in hitro pomagali! Mi ne rabimo vaše miloščine! To je lopovščina!

V resnici je žalostno, da je treba ljudem, ki naravnost kradejo denar iz državne blagajne — to nam je pozitivno znano, pa naj Kmetijski list še tako kriči, da lažemo — šele z razbijanjem in zmerjanjem dokazati potrebo nujne pomoči.

Žalostno je drugič, da poslanca Pucelja pri tem boju za siromake — ki so v veliki večini kmetje, niti zraven ni bilo, dasi bi morali zemljoradniški klub, v katerem sedi g. Pucelj, prvi storiti korake za pomoč.

Žalostno je tretjič, da se sedaj liberalni listi z vso njim lastno surovostjo zaganjajo v naše poslance, ker so storili svojo dolžnost.

Pa naj bo — glavno je to, da se je vlada ne našim glasovom, pač pa našemu pritisku udala in priznala stvarno nujnost Sušnikovega predloga. Izvolil se je takoj odbor v ta namen in prvi sklep je bil, da gresta ministra Vujičić in Trifković v Slovenijo, da si ogledata škodo.

Prišla sta v soboto 8. t. m. V Ljubljani ju je čakal na kolodvoru dr. Korošec, da jima priporoči, naj gresta prebivalstvu čimbolj na roko. V vladni palači je minister Vujičić sprejel nekega posestnika iz Lipe, ki mu je orisal bedo, v katero je vremenska katastrofa spravila tamošnje prebivalstvo. Gospod minister je dal kot prvo pomoč na razpolago znesek 10.000 Din, ki ga je tekom popoldneva razdelil med najbolj prizadeto posestnike okrajni glavar dr. Senekovič.

V soboto popoldne sta se odpeljala oba ministra s spremstvom v Planino, kjer sta si ogledala škodo, ki jo je povzročila poplava.

Videla sta, da je skoro vsa dolina globoko v vodi in da je moralo mnogo prebivalcev zapustiti svoje hiše. Povsod sta se razgovarjala s prebivalstvom, ki jima je potožilo svoje gorje in ju prosilo pomoči, kar sta ministra tudi obljubila in zagotovila, da bo vlada priskočila prizadetim prebivalcem na pomoč. Za prvo pomoč je na roke župana izročil minister Vujičić 1000 Din za družine, ki so vsled povodnji morale zapustiti svoje domove.

V nedeljo ob 8. se je ministrska komisija odpeljala s posebnim vlakom na Gorenjsko. V Kranju se je javil g. ministru Vujičiću okrajni glavar Zaidaršič, ki mu je poročal o stanju škode v svojem okraju. Železniška proga med Kranjem in Podnartom, kjer je voda odnesla ves železniški nasip, je za silo popravljena, tako da je mogel vlak voziti preko poškodovanega dela. Ministra in spremstvo so izstopili in si natančno ogledali ruševine, posledice vremenske neizgode, kakor je prebivalstvo že dolgo ne pomni. Ugotovila se je približna škoda, ker bo natančno škodo mogoče določiti šele pozneje. Ministra pa sta se pričela, da gre škoda na milijone. V Radovljici se je javil okrajni glavar dr. Vaupotič, ki je poročal g. ministru Vujičiću o stanju v svojem področju in potem spremljal komisijo na vožnji po svojem okraju. Ministra in spremstvo so nato posetili Bohinjsko dolino in so si povsod vse natančno ogledali in ugotovili ogromno škodo, ki jo je povzročilo neurje.

V ponedeljek sta se ministra odpeljala v spremstvu načelnika dr. Svetka in vodjo pokrajinske uprave nač. Kremenška z avtomobilom na Barje in pregledala poplavljeni kraje. Gosp. ministra sta povsod obljubila pomoč vlade ter zagotovila prebivalstvu, da se bosta zavzela z vsemi močmi, da se mu bo škoda povrnila in da se bodo upoštevale želje prebivalstva glede regulacije, kolikor bodo pač dopuščala finančna sredstva.

Ministra Vujičić in Trifković sta se nato odpeljala v spremstvu načelnika Svetka čez Dob in Trojane v Celje, da se uvertira na lice mesta o škodi, ki jo je naredila povodenj v Savinjski dolini. Zvečer sta odpotovala v Belgrad.

Našim poslanecem pa smo iskreno hvaležni za njihov brezobziren nastop za pomoč po povodnji prizadetim.

ZADRUŽNO - GOSPODARSKI TEČAJI V PRIHODNJEM TEDNU:

1. VRHNIKA 17. decembra, v ponedeljek.
2. GOR. LOGATEC 18. decembra, v torek.
3. CERKNICA 19. decembra, v sredo.
4. STARI TRG 20. decembra, v četrtek.

Tečaji so celodnevni. Predavanja se prične med 8. in 9. uro dopoldne. Predavalo se bo o kmetijskem zadrugištvu (zlasti kreditnem in blagovnem), o kmetijskem gospodarstvu (živinoreja, mlekarstvo, prašičereja, gojenje itd.) in o potrebi in pomenu strokovne organizacije.

Člani zadrug, zlasti članj načelstva in nadzorstva, udeležite se tečaja in privedite s seboj tudi druge.

Obupen klic westfalskih Slovencev.

(Dopis iz Meerbecka).

Neznoscu je položaj, v katerem se nahajajo Slovenci v renskem in vestfalskem industrijskem okraju. V ozemlje, kjer je pred svetovno vojno vladalo bogastvo in blagostanje, se je sedaj utihotapila revščina.

Pozor! Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnic«

v Ljubljani — r. z. s. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela «UNION». — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

VARNOST za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbene delniške družbe hotela «Union» v Ljubljani. — Vrhubega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišče in zemljišče v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po postnih položajeb

na, pomanjkanje in glad. Poleg tega nemiri na vseh koncih in krajih, katere povzročajo separatistično gibanje za rensko republiko. Posesniki rudnikov in tovarn odpovedujejo delo delavcem. Nekatera podjetja so delo popolnoma ustavila s opombo, da jim je pošla glavница, ki je potrebna s vzdrževanja podjetja. Izstradana množica in brezposelno delavstvo pleni po ulicah ter je v svoji gladni zbežanosti pristopno za vsako zlo. Iznova je zopet odpuščenih veliko delavcev pod 20 in čez 50 let starih. Pri teh se nahaja veliko Slovencev, ki so 15, 20 in 25 let vestno izpolnjevali naloženo jim delo ter plačevali nemški državi davke, delodajalcu pa vse predpisane blagajne. Danes pa ne dobivajo nobene podpore od nemške oblasti. Istotako se godi tudi našim vdovam, katerih moške so žrtvovali življenje v svetovni vojni in dosedaj še niso dobile nobene podpore od jugoslovanske vlade. Nekaj časa so bile zaposlene po rudnikih in tovarnah, 12. novembra so jih odstranili od dela in vsake podpore; nekatere pa morajo vzdrževati po 6 mladoletnih otrok, nekatere so popolnoma brez oskrbnika. Upoštevajoč razmere, se obračamo s ponižno prošnjo na naše narodne poslance in vse merodajne kroge za hitro pomoč!

Posiljajo srčne pozdrave in zahvalo že vnaprej: Slovenci na levem renskem bregu.

Dodatek. V vseh tozadevnih stvareh naj se blagovollno obračati na Katoliško slov. društvo sv. Barbare v Meerbecku, Kreis Mörs, Rheinland, U. Strasse 19.

Vijak davčnega režima v Sloveniji.

(Piše kmetijski posestnik.)

Velik boj se bije v sedanjih dneh med opozicijo in srbskimi vlastodržci v narodni skupščini. Osobito pa še med našimi poslanci, Jugoslovanskim klubom in belgrajsko poročico. Bije se hud boj za avtonomijo posameznih plemen, t. j. Hrvatov, Slovencev in srbskimi radikali-centralisti. Hrvati hočejo svojo republiko, Slovenci, kakor tudi muslimani svojo avtonomijo. Za temi velikimi bojevniki stoji domalega ves narod. Kako pa tudi ne? Ali ne čutimo Slovenci, kako nas tira belgrajska porodica polagoma v prepad? Bodisi trgovina, industrija, poljedelstvo in sploh vse gospodarstvo v Sloveniji je zašlo v nekak zastojo, ker jim brani do napredka belgrajska centralistična ustava in med tem najbolj davčni vijak. Toda naš namen ni danes pečati se o splošnem zatiranju gospodarskega blagostanja slovenskega naroda od strani belgrajskega centralizma, ampak hočemo malo razgaliti davčno prakso, ki vlada sedaj v naši deželi.

>Domoljub< je vedno stal na braniku za blagor kmetijskega stanu. Koliko član kot je že prinesel o ostrem postopanju davčnega uradništva pri predpisih osebno-dohodninskega davka. In tudi drugi slovenski listi, kakor >Slovenec<, >Slovenski Gospodar< prinašajo zanimive članke, koliko davka mora plačati Slovenija tekom enega leta Belgradu. Neverjetno je, bi skoro rekli, kar je pisal >Slovenec< že v več člankih, da je plačala Slovenija tekom ene-

ga samega leta 6000 milijonov kron samega davka. Slovencev nas je okrog enega milijona ljudi. Toraj pride na vsako glavo, tudi na najmanjšega otroka 6000 kron davka. Ali se je potem kaj čuditi, ako Slovenija propada ter da vlada tako grozna denarna kriza? Po zadnjem izkazu narodne banke je denarja v prometu okrog 23 tisoč milijonov kron. Toraj več kot četrti del vsega denarja v državi, je plačala Slovenija samo na davkih Belgradu. Mi kmetje verjamemo časopisom, da smo toliko plačali, ker se nam pozna po žepih. Sedaj pa pride stari ata >Narod< in se iz teh točnih podatkov še norca dela, češ, saj ni toliko, klerikalno časopisje laže. Ali je kak časopis, ki tako zastopa interese slovenskega ljudstva pred krutimi belgrajskimi lopovi? Tak časopis, kot je >Slovenski Narod<, ki sramoti svoj narod javno pred svetom, osobito pa kmetijski narod, ni vreden drugega, kot da se pohodi v blat!

Davek mora biti, to povdarjamo vedno, za vzdrževanje reda in miru v državi. V demokratični državi so državljanj enakopravni, imajo iste pravice in dolžnosti. Toda pri nas ni tako. Sam srbski poslanec je izjavil v narodni skupščini, da moramo Slovenci več davka plačati kot Srbi, da si popravijo (z našim denarjem) po vojni razbite domove, ceste in železnice. Vprašamo: je-li to demokracija, je to poštenje? Ali ni slovenski narod veliko trpel v gospodarskem oziru v svetovni vojni? Po prevratu so nas imenovali >bračoe<, kakor hitro pa je dobila belgrajska porodica državno moč v svoje roke, začeli so nam kazati svoje kremplje in pritiskati ob steno poslušujoč se izreka galskega zmagovalca nad Rimljani — gorje premaganecem! In res gorje, ako bo šlo tako naprej! Še nikdar ni davčni vijak vršil takega pritiska kot sedaj! In to pravico mu daje belgrajska vidovdanska ustava za katero so glasovali tudi slovenski samostojneži.

Hranilnice in posojilnice niso podvržene državnemu nadzorstvu.

1. Neosnovane govorice.

Zadnji čas so se začele razširjati vesti, da bo država kontrolirala vse hranilnice in posojilnice. Te vesti trdijo, da bo ob tej priliki država odtegnila vlagateljem eno tretjino njihovih vlog.

Kakor so take govorice smešne in neosnovane, vendar je zadeva resna v toliko, ker te govorice pričajo, da so gotovi krogi na delu v svrhu, da lažje oškodujejo hranilnice in posojilnice, da ustrašijo male varčevalce, ki imajo denar v hranilnicah in posojilnicah ter ga prenesejo v banke, ki so z zadnjimi polomi veliko izgubile na ugledu in denarju.

Proti tem govoricam moramo ugotoviti, da zadružne hranilnice in posojilnice državni kontroli niso podvržene in državna uprava s temi denarnimi zavodi sploh nima nobenega posla, temveč samo sodišče. Revidira pa jih vsaki dve leti Zadružna zveza po svojem revizorju.

2. Mestne (regulativne) hranilnice so pod državnim nadzorstvom.

Opozarjamo pa naše ljudi, da naj dobre locijo med mestnimi ali regulativnimi hranilnicami in med sadružnimi hranilnicami in posojilnicami. Mestne (regulativne, občinske) hranilnice so podvržene nadzorstvu državne uprave, katere nadzoruje vse poslovanje teh hranilnic in gleda, da se upoštevajo pravila in zakon pri poslovanju. To kontrolo uad mestnimi (regulativnimi) hranilnicami država tudi vrši in sicer vrši v taki smeri, kakor prihajajo povelja iz Belgrada. Zadnji čas pa so povelja iz Belgrada taka, da naj te regulativne hranilnice nalagajo ves odvišni denar le pri državni hipotekarni banki v Belgradu. Državna hipotekarna banka se je namreč lansko leto preosnovala iz stare Uprave fondov in je svoj delokrog razširila na vso državo. In ta državna hipotekarna banka je upravičena upravljati vse državne in druge javne fondove, nadalje pupilarne in depozitne glavniče, dalje občinske in okrožne glavniče, pa tudi vse one glavniče in denarje cerkva, samostanov in drugih korporacij, ki se pobirajo v dokladah in se v šestih mesecih ne uporabijo za to, čemur so namenjeni. Državna hipotekarna banka ima torej pravico, da se morajo pri njej nalagati vsi javni denarji, zlasti: občinski, okrajni, cerkveni, sirotinski, cestni itd. Namen je jasen, da bi se namreč na ta način še več slovenskega denarja zbralo v Belgradu, da more ž njim nikdar sita čaršija špekulirati. In razumljivo je, da bodo mestne (regulativne) hranilnice neprestano pod pritiskom državnih oblasti, katerim komandira Belgrad. Te državne oblasti bodo gledale na to, da se pošiljajo državni hipotekarni banki v Belgrad vsi javni denarji (kakor smo jih zgoraj naštel), pa tudi ves odvišen denar mestnih (regulativnih) hranilnic.

3. Zadružne hranilnice in posojilnice so neodvisne.

Nasproti pa so zadružne hranilnice in posojilnice popolnoma neodvisni zasebni zavodi, za katere jamčijo vsi člani posestniki s celim svojim premoženjem, katere volijo posestniki sami in pri katerih državna uprava nima ničesar iskati in nič zapovedovati, najmanj pa zapovedovati, kam naj pošiljajo svoj odvišni denar. Zadružne hranilnice in posojilnice zato nikdar ne bodo pošiljale odvišnega denarja državni hipotekarni banki v Belgrad, ker se svoje neodvisnosti dobro zavedajo in ker se zavedajo tudi, da so njihove naložbe ljudski denar in da ima le ljudstvo do njih pravico.

Opozarjamo zato vsakega, ki bi slišal kake govorice o tem, češ, da bodo morale zadružne hranilnice in posojilnice biti revidirane ali da bodo morale pošiljati svoj odvišni denar v državno hipotekarno banko v Belgrad, naj pojasni, da je to neosnovana govorica, ki mogoče izvira iz zlobnega namena vlagatelje ustrašiti in naše zadružne hranilnice in posojilnice oškodovati.

4. Državna kontrola bank se mora zares vršiti.

Pač pa bo državna uprava začela bolj strogo kot dosedaj nadzorovati banke. Polomi kar treh bank zaporedoma, dveh v

Belgradu in ene v Sarajevu, so vlado šele spomnili, da ima tudi ona pri polomih svoj del krivde, ker je zanemarila nadzorstvo, ki ji gre po zakonu. In ne le svoje krivde, tudi svoje škode se je morala spomniti. Saj bo pri polomu Ujedinjene banke trpela država, oziroma njeni zavodi, poštna hranilnica, državna hipotekarna banka in razredna leterija precej milijonov dinarjev škode. — Polom Ujedinjene banke je tudi pokazal, za kakšne nesolidne banke se trudi državna hipotekarna banka, da jim preskrbi milijone, ki gredo pri polomu v zgubo.

Tedenske novice.

Samo dve številki izideta v tekočem letu, zato je nujno potrebno, da si takoj sedaj zagotovimo redno prejemanje »Domoljuba« tudi v bodočem letu. To storimo s tem, da še pred novim letom odpošljemo naročnino za leto 1924. Celoletna naročnina znaša 38 Din, polletna pa 19 Din. Le oni, ki bo takoj storil svojo dolžnost, more zahtevati, da mu uprava lista točno postreže s časopisom.

d Pri tako ogromni škodi, ki jo dela slabo časopisje in pri tako veliki koristi krščanskega tiska imajo vsi katoličani nad vse veliko dolžnost, da se bojujejo proti slabemu tisku in pa da podpirajo krščanske časnike. To so besede, ki jih je zaklical veliki in sveti papež Pij X. — Može in fantje, žene in dekleta, ali se zavedate te dolžnosti? Ali ne vidite, kako polagoma in komaj vidno, toda z vso gotovostjo gine versko mišljenje v družinah, kjer se bere svobodomiselnih časopis. Kako v drugem in tretjem rodu postane taka hiša ne samo versko mlačna temveč tudi brezverna. Nič čudnega: dan zadnem, teden za tednom sramoenje cerkve, škofov, duhovnikov, celo verskih resnic, priporočanje svobodomiselnih društev, obrekovanje katoliških mož in najgrše laži o krščanskem časopisju — konecno vendarle pronica v dušo in zastruplja. Pij X. je bil svet mož in je globoko videl v človeško življenje in če je glasno zaklical gornje besede, jih ni zaklical brez najgloblje prepričanja. Katoličani, zavedajte se te dolžnosti, ne zakrivimo dušne nesreče nad lastno družino in ne puščajmo v svojo hišo svobodomiselnega časopisja, ki mu je laž vsakdanja hrana, boj proti cerkvi, veri in katoliški javnosti vsakdanja potreba. Naj nikdo ne misli, da cerkvi ali duhovnikom ali Bogve komu škoduje, če zavrže krščanski časopis in verjame svobodomiselnemu — škoda je na njegovi strani — neizogibna.

d Kdo laže? Kmetijski list ne more prenašati, da Domoljub vedno samostojnežem v brk pove resnico, ki ni častna zanje. In ker je seveda ne morejo utajiti, čeprav poskušajo, se mislijo na ta način izmuzniti, da Domoljuba proglašajo za lažniveca. To pot so udarili koj od začetka: Domoljub je pripovedoval, da so samostojneži v dogovoru z liberalci. Kmetijski list je številko za številko zatrjeval: Domoljub laže, laže, laže. In izkazalo se je pred sodiščem, da so samostojneži dobili celo velike svote podkupnine od liberalcev. Kdo je lažal: Domoljub

ali Kmetijski list? — Domoljub je koj od začetka trdil, da so samostojneži za centralizem. Kmetijski list odgovarja: Domoljub laže, laže, laže. Pa pride glasovanje in glej, samostojneži soglasno glasujejo za centralizem in še danes, ko je centralizem Slovenijo dušno in gospodarsko že skoro uničil, izjavljajo v Kmetijskem listu, da jih ni sram, da so glasovali za centralizem. Kdo je lažal: Domoljub ali Kmetijski list? In tako vsaka laž Kmetijskega lista sproti na dan pride in vsaka resnica Domoljubova se prej ali slej izkaže. A to ne ovira Kmetijskega lista, da ne bi še naprej trdil: Domoljub laže, zakaj to se mu zdi edino sredstvo, da zakriva naravnost protikmetisko nastopanje samostojne stranke. Pa nič se ne tolažite: Skozi 36 let je Domoljub brez ozira na levo in desno oznanjal resnico, ki je mnogokrat bolela, a je vendar ostala resnica. In tako bo tudi še naprej.

d Kmetijski list ne more prenesti, da se naši poslanci toliko brigajo v Belgradu, da iz Pucelj-Zerjavovega centralizma vsaj nekaj iztrgajo za Slovenijo, dočim g. Pucelja niti v zbornico ni, ko vložijo naši poslanci nujen predlog za tiste, ki jim je zadnja povodenj napravila toliko škode. V članku »Ena številka Domoljuba« se samo norčuje iz dela naših poslancev in ne skušani ovrčiti, da je vse resnično, kar smo navedli. Na koncu pa kot ocvirke ponavljajo že stokrat ovržene laži o haremskih čevljkah in o pokvarjenem fižolu. Potem pravi, da more Kmetijski list vse svoje trditve pred sodiščem dokazati, ker ve, da poslanca Pucelja, ki je odgovoren urednik, nihče pred sodišče tirati ne more. Končno seveda po stari liberalni navadi mahne po školih in duhovnikih, ker je to višek vsake liberalno samostojne modrosti. V surovostih in lažeh je Kmetijski list nedosegljiv.

d Na dobre n vnetu so samostojneži, kadar pozabijo na politiko in hočejo res gospodarsko delati. V resolucijah pokrajinske zveze jugoslovanskih vinogradnikov (glej Gospodarska obvestila pod »Raznoc«) se bero krepki leviti centralizmu in zapostavljanju Slovencev. Prav tako, kakor mi teden za tednom poudarjamo, a nas zato Kmetijski list zmerja za lažnikom, dočim prav njegovi samostojneži krepko z nami potegnajo, kadar gre stvar zares. No, mi smo zadovoljni tudi s tem. (Pripominjamo, da so v odboru Pokrajinske zveze strokovnjaki in interesi brez razlike strank.)

d Puceljeva smola na Štajerskem. Gospod Pucelj je poskusil zadnji teden srečo na Štajerskem. V Maribor je za 1. decembra sklical »velik zbor« samostojnih posestnikov in obrtnikov iz cele Štajerske. Pa, oh smola! Vsega skupaj se je odvalo Puceljevemu vabilu samo okoli 120 ljudi, med katerimi je bilo nad polovico račovednežev drugih strank. Saj je celo »Jurc« poročalo, da je imel Pucelj samo 50 svojih. A »Narod«, znan Puceljev branitelj, je pisal, da je bil shod klavenski. — Drugi dan, 2. decembra je poskusil Pucelj svojo srečo v vasi Mestinia na progi Grobelno—Rogatec. Veliki plakati so vabili samostojne kmete iz treh okrajev (Šmarje, Kozje in Rogatec). A prišlo jih je samo 23. Zalostna slika samostojnega napredovanja! Pucelj je po mersarsko preklinjeval »klerikalce«, a drugega ni vedel ničesar povedati. — Štajerski

kmetje ne marajo ne Pucelja, ne skrahirane samostojne. V Mestinjem je Pucelj zaklical slovenski kmet: »Ti, Pucelj, si tisti, ki si z demokrati vred pomagal, da ima krava vime v Belgradu, a gobec v Sloveniji! Ti si nas z glasovanjem za velebarsko ustavo prodal nenasilnemu centralizmu! Pri nas Ti je odklenkalo. Le hodi, od koder si prišel in Pucelj jo je moral v temi in na tihem odkuriti iz Štajerske.

d Kdor hoče biti dober župan, občinski svetovalec ali odbornik mu najno svetujemo, naj takoj naroči po dopisnici list »Občinska Uprava« pri županski zvezi za Slovenijo v Ljubljani. List izide že v drugi polovici decembra kot samostojno glasilo občinskih funkcionarjev. Naročajte takoj, da imate vse številke. Ponatiskovalo se ne bo. Tudi občine same naj hitro store svojo dolžnost, v kolikor je še niso.

d Kako je s koledarjem Kmetijske zveze? Ali ste ga že kupili? — Poverjenike prosimo, da vse obračune urede vsaj do novega leta. Kdor jih še potrebuje, naj takoj napiše dopisnico na tajništvo Jugoslov. Kmetijske zveze, Ljubljana. Če bi pa kje preostajali, prosimo, da se jih vrne pravočasno. — Denar pošljite takoj, ko jih prodaste po položnici. — Vsak zaveden kmet mora imeti svoj koledar!

d Zalostna vloga komunistov. Znano je, kako so socialistični voditelji pustili jugoslovanske delavstvo na cedilu in se docela udinjali kapitalizmu in vladnim strankam. Imena obeh Kristanov bosta za vekomaj zapisana v zgodovini slovenskega delavstva — toda ne z zlatimi črkami. Vse se zdi, da zdaj za njimi prihajajo tudi komunisti — tisti, ki jih vodi č. Lemež. Komunistična skupina je namreč izstúpila iz večine ljubljanskega občinskega sveta in s tem naredila liberalcem dolgo zaželjeno uslugo. — Ali res ni nikjer več značajnih politikov razen v SLS? Odkriti povemo, da tako neznačajnost pri nasprotni politični stranki, četudi naši stranki trenutno koristi, zelo obžalujemo, zakaj to je dokaz, da se korupcija vedno globlje zajeda v naše izobraženstvo. In vsaka korupcija je zlo. Bodočnost bo pokazala, koliko je resnice na zvezi med komunisti in radikali.

d Kako je z občnim zborom »Kmetijske družbe«? »Slovenec« piše: V ravnanju delegatov »Kmetijske družbe«. V zadevi neprilno sklicanega občnega zbora »Kmetijske družbe za Slovenijo« nas pooblašča predsedstvo pokrajinske uprave da obvestimo javnost, da pokrajinska uprava smatra ta občni zbor neveljavnim in ravnotako neveljavne vse sklepe tega občnega zbora. — Okrajna glavarstva bodo po nalogu pokrajinske uprave obvestila o tem še posebej vse posamezne podružnice s posebnimi dopisi. — Vse laži »Kmetijskega lista«, ki jih kar na debelo bruhajo, ne bodo nič pomagale, zakaj na pokrajinski vladni berejo tudi paragrafe ne pa samo laži »Kmetijskega lista«.

d »Slovenski narod« je prešel pod vpliv »Slavenske banke«, ki je v najožjih vezeh s Pašičem. Zato je »Slovenski narod«, ki je dosedaj večkrat napadel centralizem, moral sedaj začeti hvaliti belgrajsko vlado in zagovarjati njena nasilja proti Slovincem. Hudo je plačan biti in zato pisati proti svo-

jemu prepričanju. — Sedaj je edino časopisje, ki je popolnoma čisto in nedotaknjeno od belgrajske korupcije, časopisje SLS in edini poslanci, ki se ne dajo zbegati z zlatim bliščem — naši poslanci. Zato jih visoki in treznomisleči belgrajski krogi tako cenijo in — bojijo.

d Proračun ne bo pravočasno sprejet. Zato bo finančni minister predložil dvanajstine.

d Okrajna kmetijska zveza v Novem mestu vabi svoje odbornike in načelnike krajevnih Kmetijskih zvez k širši seji v ponedeljek 17. decembra ob 10. uri dopoldne v tajništvo SLS v Novem mestu. — Pričakujemo, da z ozirom na veliko važnost dnevnega reda pridete vsi.

d V škola posvečen je bil na praznik Brezmadežnega spočetja Marijinega v ljubljanski stolnici novoimenovani škof na otoku Krku dr. Jos. Srebrnič, vseučiliški profesor v Ljubljani. Posvetil ga je ob navzočnosti lavantinskega škofa dr. Andeja Karlina in zagrebškega pomožnega škofa dr. Iv. Langa ljubljanski knezoškof. Novemu škofu želimo obilo blagoslova božjega.

d Kralj Aleksander se je odpeljal v Pariz, kamor je došel tudi bolgarski kralj Boris.

d Božidar Sever, ki je bil dolgo časa v mažarskih ječah in silno veliko pretrpel, je bil končno vendarle rešen in se sedaj zopet nahaja v domovini.

d »Kuluk« bo izvajala mestna občina Maribor. Mariborčani pravijo, da bodo vsi šli na kuluk, da s tem osebno dokažejo nesmisel Pucelj-Zerjavovega centralizma, ki nam je kuluk princel.

d Železniško ravnateljstvo v Ljubljani. Dosedaj je bilo v Ljubljani samo ravnateljstvo južne železnice, državna železnica pa je imela samo nekakšno podružnico zagrebškega ravnateljstva. Od novega leta dalje pa bo v Ljubljani ravnateljstvo državnih železnic — ravnateljstvo južne železnice seveda ne bo več, ker je podržavljena.

d Opoldanska vlaka na gorenjski železnici radi podrte proge, ki jo hočejo čim prej popraviti, do preklica ne vozita.

d Barjanom, katerim je zadnja povodenj prizadjala ogromno škodo, razdeljuje ljubljanski mestni magistrat živila.

— Strašna povodenj v Planini pri Rakeku. Iz Planine nam poročajo z dne 9. t. m. V Planini ni sicer povodenj nič izrednega, ali povodenj, kakor je sedanja, ni bilo že od leta 1851. Že do 20 hiš so morali ljudje zapustiti in se izseliti. Na cesti proti Lazom in Gradu je stoji voda do 9 metrov nad normalo. V nevarnosti je župnišče in župna cerkev, da jo zalije voda. Poznavalci Planine iz tega lahko vedo, kakšno strašno povodenj imamo. Takozvana »spodnja cesta« je vsa zalita, v hiše ob njej dere voda celo v nadstropja. Ljudstvo vse obupano. Zveza z Rakekom je mogoča samo po čolnih. Vozna pošta je začasno z Logatcem. Voda stalno narašča.

d Težak boj naših poslancev za Slovenijo, po povodnji prizadeto. Kakor smo že zadnjič poročali, so naši poslanci s silo in hruščem pritrjali vlado do spoznanja, da je treba Sloveniji nujno pomagati. In res, sklicana je bila prva seja v ta namen, toda vladnih poslancev od nikoder. Šele čez pol-

drugo uro pridejo in sklenejo poslati dva ministra v Slovenijo gledat, namesto da bi pozvali občine, naj takoj javijo škodo. Pucelj-Zerjavov centralizem v vsakem slučaju dobro drži.

d Pod Pucelj-Zerjavovim centralizmom. Naši poslanci so s silo, ropot in kravalom morali izsiliti od centralistične vlade, da se je zganila za Slovenijo, ki je po povodnji prizadeta. Ko bi imeli avtonomijo, bi bila stvar razumljiva.

d Liberalne trdnjave se druga za drugo majojo. V Gor. Logatcu so se to nedeljo vršile občinske volitve. Docim sta bila pri zadnjih volitvah od 18 odbornikov izvoljena samo dva, tretji pa je pozneje pristopil k nam, smo zdaj pri 9 odbornikih dobili tri in za četrtega je manjkalo samo 8 glasov. Tako je pravi Le vro naprejl!

d Zadrugno-gospodarski tečaji so se vršili pretekli teden na Jesenicah, v Radovljici in Kranju. Radi slabo neugodnega vremena ni bila udeležba taka, kot bi se pričakovalo. Kdor pa se je udeležil, je odšel domov zadovoljen in uverjen, da je rešitev kmetijskega stanu v organizaciji in samopomoci. Predavanja so bila o zadrugnistvu, kmetijskih zvezah in raznih gospodarskih vprašanjih kot o prešicereji, govodoreji itd. Dne 17. je tečaj na Vrhniki, 18. v Gor. Logatcu, 19. decembra v Cerknici in 20. decembra v Starem trgu pri Ložu.

d Kaj pravi srbski list? V Sarajevu izhaja velesrbski list »Narod«, ki ogorčeno piše, da je treba 12 cincarjev (ciganov) v Belgradu, ki odirajo 12 milijonov Srbov, Hrvatov in Slovencev, nemudoma odstraniti, sicer bo gospodarstvo popolnoma propadlo. Čisto tako, kot mi teden za tednom podčrtavamo. In vendar Kmetijski list pravi, da lažemo. To pa zato, da zakrije svoje debele laži in svoje centralistično izdajstvo, katerega pa se nič ne sramuje, kakor zakrknjeno sam izjavlja.

d Nova zvonarna se je ustanovila v Mariboru. To je dokaz, da se pri zvonovih veliko zasluži. Konkurenca bo vplivala na cene, kar je prav. Saj je znano, da so Strojne livarne v Ljubljani največ pri zvonovih zaslužile (na milijone kron) in svetujemo ljudem, naj vedno, preden naroče nove zvonove, poprašajo po vseh zvonarnah, po kakšni ceni in v kakšni teži vlivajo zvonove z istim glasom.

d Za naše vojake. Poslanec Jugoslovanskega kluba Kranj je je posredoval pri vojnem ministru, da se puste fantje, ki so morali lani tik pred božičnimi prazniki k vojakom in imajo skrajšani rok, od vojakom še pred Božičem. Enako se je poslanec zavzel tudi za fante, ki imajo morda le še malo časa po praznikih služiti, da se tudi ti odpuste iz vojaške službe, da bodo za Božič že doma. Vojni minister je obljubil, da bo izdal tako naredbo.

d Umrl je nenadoma v Rajhenburgu č. g. Franc Umnik, bivši ekspozit pri sv. Joštu nad Kranjem. Šel je iskat zdravja na jug, kjer ga pa ni našel. Na poti v domovino ga je v Rajhenburgu prehitela smrt. Pokojnik je bil znan kot izvrsten govornik, dobrušen tovariš in nad vse plemenite narave. Naj mu sveti večna luč!

— Umrla je 29. nov. v ljubljanskem uršulinskem samostanu m. Marija Gonzaga Grošljeva. Bila je izredna ljubiteljica mladine. Delovala je več let na vnanji soli kot zelo navdušena in spretna meščanska učiteljica. A na visku zivljenjske moči je morala ostaviti vneto in marljivo delovanje. Takoj po dovršenih študijah je hotela prijeti za delo, a mlado življenje je zaceo nepričakovano usihati. S krvavcem srcem se je morala posloviti od prijubljenega tisti — šole in mladine. Njena odkritosrčna ljubeznivost in neomejena požrtvovalnost ji je pridobila srca vseh učenk, ki so zalostne povpraševale, kdaj se vrne ljuba m. Gonzaga. S posebno iskrenostjo je gojila Marijino češčenje in naučila deco prelepe pesmi za kongregacijske sestanke. Ena najznačilnejših potez njenega dobrohotnega značaja je bila neizčrpiliva uslužnost in postrežljivost. Dolgo je upala naboljšanje zdravja, uporabljala razne pripomočke v nadi, da se vrnejo moči. A slednjic se je morala sprijazniti z mislijo, da je njeno delo pri mladini dovršeno. A narava se je v najlepšem razvitku 33 let vendar upirala umiru. Zato je m. Gonzaga mnogo trpela, a vse bolečine je prenašala v veliki vdanosti. Naj ji bo Bog večni plačnik!

d Umrl je po dolgem bolehanju na svojem posestvu v Sv. Križu pri Litiji gosp. Fran Miklavčič, po domače »Klemšinov Francelec«. Bil je odločen pristaš SLS, so-trudnik naših listov, v katerih je priobčlil več šaljivih podlistkov in dolgotrajen naročnik katoliških časopisov. Dolgo vrsto let je bil župan. Bil je svoj čas tudi predsednik kraj. šol. sveta, član okrajnega šolskega sveta v Litiji, zdravstvenega odseka, cestnega odbora itd. Domača občina ga je izvolila za častnega občana. Bil je globokoveren in odločen katoličan, poštenjak, dobrega srca in vedno odprtih rok za reveže. Odkar mu je pogorela domačija, je začel bolehati in zdaj ga je smrt rešila trpljenja. Lep in obiloštevilen pogreb dne 3. decembra ob 10. dopoldne je pričal, kako spoštovan in priljubljen je bil pokojni. Svetila mu večna luč!

d Katol. izobr. društva v Retečah pri Škofji Loki vprizori v nedeljo 16. decembra ob 3. popoldne veličastno svetopisemsko dramo »Kraljica Esterca« v 10 slikah in s krasno živo sliko s petjem. Pavze bodo kratke, konec približno ob pol 6. Vas vljudno vabi odbor.

d Pozor na 1000 dinarske bankovce, od katerih je precej ponarejenih. Razlika je zelo majhna.

d Motorni čoln se je razkral pri Gra-dežb, ko je zadel vanj neki parnik. Čoln se je takoj potopil, 4 osebe so utonile, druge so rešili.

d Velik plaz zemlje se je utrgal v Splitiču pri Konjicah nad hišo posestnika Janeza Iskača. Plaz je zasul hlev, v katerem sta stali dve kravi, klet, v kateri je bilo mnogo pridelkov ter del hiše, iz katere je pa še pravočasno pobegnile vsa družina, ki je bila že v postelji, pa jo je gromenje bližajočega se plazu prebudilo.

d Cerkveni rop na Prevaljah. Neznani zločinci so vlomili v farno cerkev v Prevaljah. Napravili so že pri vlomu precej škode. V cerkvi so vdrli v tabernakelj

in odnesli srebrno pozlačeno monštranco in pa kelih z bronasto nogo in srebrno-pozlačeno kupo. Skupno škodo cenijo preko 80 tisoč kron.

d 30.000 K vrednega vola je tat odpeljal iz hleva posestnika Martina Pongrača na Planini pri Tinjah.

— Kaznovana lahkovernost. Premetna ciganka je vje v svoje mreže lahkoverni Ano Bezgovškovo v Tevčah. Pri prevzu, da odvrne od njene hiše vsake nesrečo, ji je izvalila za razna obrambna sredstva 6300 K denarja in pa 6 zlatih prstanov, zlat uhan, volneno ruto, brisačo in lonec, nakar je seveda ciganka s planom pobegnila.

d »Dom.« Tako se imenuje drama, ki jo je spisal Janez Jalen. Povzeta je iz kmetijskega življenja in nam slika ljubezen do rodne krova, ki je večja kot so gosposke novotarije, ki si jih domači otroci nalezejo v mestu in kot domači prepirl, ki jih hoče zase izkoristiti vaški gostilničar. Knjižica stane 22 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

d F. K. S. Bomo upoštevali.

d F. P. V odgovor na Vašo cenj. dopisnico: ali ste pogledali v zadnji številki Domoljuba prvi dve strani? Če nisto, prosimo, da storite, potem nam pa še enkrat pišite.

d K. M. M. Kar se tiče premajhnih črk v našem listu, smo jih itak že precej odpravili — vseh pa žal ne moremo, ker nam tako silno manjka prostora. Povečati pa lista ne moremo, ker se je papir tako silno podražil, da smo letošnje leto zopet utrpeli ogromno izgubo. — Da so se tisti, ki so letošnje leto dobivali list 8 mesece brezplačno, amejali in potem lista ne plačali, verjamemo. Vendar sramota in umazanija ni na naši strani. Za letos bomo poskrbeli, da tega smeha ne bo. Kdor hoče ostati do cela nepoučen in nasesti prvemu oštarijskemu opijaču, naj sploh ničesar ne bere, kdor pa hoče polagoma izgubljeni poštenje in vero ter posuroveti, ta naj bere svobodomiselnih listov. Škoda ni naša, temveč njegova. Dolžnost slehernega katoličana, ki jo povdarjajo tudi papeži, pa je, da bere katoliško časopisje in se izogiblje svobodomiselnega. Kadar pa kdo dolžnosti ne izvrši, ne udari ne cerkve, ne duhovnikov, temveč sebe.

Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijsko, izvrsten pridatek za kavo.

Cevlje kupujte samo v znamko »PERO«, ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Breg 20, nadrobno tudi Aleksandrova cesta.

»Pekatelec se predrage, pravi kdo, kdor pa jih je preskušal, se je prepričal, da so vžile višji cenf cenejša, ker se zelo nakuhajo in jih je manj treba.

ste 35, II. vrste 30 Din. Slanina I. vrste 43, II. vrste 40, domača mast 44, ameriška 39, šunka 55. Divji zajec 60, srna kg 25 Din. Mleko 3.75, eno jajce 2.50. Kristalni sladkor 20, v kockah 22, riž 8.50 do 11, namizno olje 82 Din, bučno 40. Mlevski izdelki: moka 00 8 Din, 0 6 Din, 2 5.70, 4 5.30 Din. Cene so večinoma stalne tudi pri drugih potrebnostih.

g Tržne cene v Mariboru. 1 kg govejega mesa stane I. vrste 25 do 26 Din, II. vrste 23 Din, III. vrste 20. Teletina je I. vrste po 32.50 Din, II. vrste po 30 Din, svinjina 30 do 40 Din. Kože: komad konjske kože 150 do 225 Din, 1 kg goveje kože 17.50 do 20, 1 kg telečje kože 25 do 30 Din, 1 kg svinjske kože 11 do 25 Din, 1 kg govejega usnja 105 do 120 Din, 1 kg podplavov 100 do 140 Din. Perutnina: 1 piščanec majhen 20 do 27.50, večji 27.50 do 37.50 Din, 1 kokoš 50 do 55.50 Din, raca 50 do 75 Din, gos 80 do 100 Din. Žito: 1 kg pšenice 3.50, riž 3 Din, ječmena 3, ovs 3.25 Din, kornuza 3.50, prosa 4 Din, ajde 3, fižola 4.50 Din. Krma: 1 q sena 100 do 112.50 Din, otave 100 do 112.50, ovsene slame 75 Din, Kurlvo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 173 Din.

g Sladkorni trg. Ko so se cene inozemskemu sladkorju zadnji čas znatno zvišale, je vsled tega tudi osiješka tovarna zvišala cene kristalnemu sladkorju na 19.50 Din in sladkorju v kockah na 21.50 Din za kilogram pri odjemu celih vagonov. Kakor razvidno, je sladkorni trg še vedno čvrst.

g Gospodarska zveza notira sledeče cene: Gnojila: Kalijeva sol 42% po 150 Din za 100 kg. rudniški superfosfat z 16% v vodi raztopne fosforove kisline po 160 Din za 100 kg, kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po 260 Din za 100 kg, bela, raklejena kostna moka po 210 Din za 100 kg, tomazeva žilindra 18% po 180 Din za 100 kg. Cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri manjšem odjemu se iste znižajo. — Krmlila: Lanene tropine po 4 Din za kilogram, orehove tropine po 3.50 Din za kilogram, vsebuječe 42% beljakovin in maščobe, klajno apno po 4 Din. — Vinogradniške in kmetijske potrebnosti: Drevesne škropilnice bakrene po 400 Din, modra galica po 11 Din za kilogram, žveplo, dvojno rafinirano po 4 Din za kilogram, trierji (čistilniki) tt. Heid po 2.900 Din znamke IA, trierji (čistilniki) tt. Heid po 2.800 Din znamke IB, mlatilnice na ročni pogon in gepeljni po 4.000 Din, mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po 6.500 Din, gepeljni na 36 obratov po 4.500 Din na 24 obr. Din 4.000. Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji kakor: čistilniki, pajetni, plugi, poljedelske in travniške brane, kose in brusilne, vodne žrge, brzoparilniki, kovani željni, gnojnične sesalke, cevi, tehtnice itd.

g Cene na žitnem trgu: Pšenica 18 kron, kornuza 13 K, oves 11.10 K, moka št. 0 24 K, otrobi 6.60 K.

ZIVINA.

g Cene živini. Ljubljana, dne 5. decembra. Na današnji sejm so prignali 296 konj, 100 volov, 83 krav, 6 telet in 67 prašičev. Voli I. vrste so se plačevali po Din 14.25.

Gospodarski obzornik.

Gospodarska obvestila.

CENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	3. dec.		5. dec.		11. dec.	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolarji (eden)	342	—	—	—	346	—
avstrijske krone (sto)	—	—	—	—	—	—
češko-slov. krone (ena)	—	—	—	—	10	—
angleški funti (eden)	—	—	—	—	15.20	—
francoski franki (eden)	19	—	18	80	18	60
italijanske lire (ena)	15	20	—	—	15	—
bolgarski levi (eden)	2	60	—	—	—	—
nemške marke (sto)	—	—	—	—	—	—
rumunski lei (eden)	1	60	—	—	1	70
švicarski franki (eden)	—	—	—	—	61	40
poljske marke (sto)	—	—	—	—	—	—
mazarske krone (sto)	—	—	—	—	—	—

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 22. novembra 1928 smo imeli za 5.797 milijonov 470 tisoč 900 dinarjev papirnatega denarja v prometu. Od zadnjega izkaza se je stanje zmanjšalo za 83 milijonov 210 tisoč 259 dinarjev.

g 7 odstotno investicijsko posojilo je vredno na borzi le še 50 do 51.50 Din. Svoječasno je moral vsak za tako obveznico plačati 100 Din. Pač znamenje našega izbornega državnega gospodarstva.

g Pomanjkanje gotovine v Sloveniji je dnevno občutljivejše. Mnogi veletrgovci so prisiljeni vršiti razprodaje po znižanih cenah, samo da bi prišli do denarja. Znatno znižanje cen, ki se opaža v Ljubljani, izvira večinoma iz istega vzroka. Z mnogih strani napovedujejo polome, ako se denarna kriza ne ublaži v

najkrajšem času. Ljudstvo tudi ne kupuje, ker nima denarja.

g Francosko posojilo naši državi. Finančni odbor francoskega senata je sprejel predlog o posojilu 300 milijonov frankov Jugoslaviji. Poincare je imel pri tej priliki obširno poročilo, v katerem je naglašal, da so jamstva za vrnitev posojila in izplačevanje obresti zadostni, Poljska dobi 400, Jugoslavija 300 in Rumanska 100 milijonov frankov. Poleg tega pa so predvidena tudi razna druga posojila med drugim tudi Madžarski. — Pretekli teden je bil razdeljen našim poslancem predlog zakona o posojilu 300 milijonov francoskih frankov, ki ga je dovolila francoska vlada z rokom 10 let, petodstotnimi letnimi obrestmi in kurzom al pari. Posojilo bi se uporabilo za državne nabave v Franciji. V tekstu tega zakonskega predloga je tudi pismo finančnega ministra predsedniku narodne skupščine. V tem pismu izjavlja finančni minister med drugim, da se bo s tem denarjem nabavil material, ki je že gotov v francoskih državnih skladiščih, in material, ki se bo šele naročil pri francoskih industrijih. Cela vsota posojila se nam bo stavila na razpolago tekom treh let po 100 milijonov francoskih frankov letno. Posojilo je dovolila francoska vlada iz sredstev glavne blagajne.

CENAR.

g Tržne cene v Celju. Govedina: v mesnicah I. vrste 25 Din, II. vrste 22, na stojnicah I. vrste 22.50, II. vrste 17.50. Teletina I. vrste 35, II. vrste 30. Svinjina I. vr-

II. vrste po 13 Din, III. vrste do 11 Din, krave za klobase okoli 8.75 Din, 8 tednov stari plemenski prašiči par do 100 Din. — Kupčija na govejem sejmu je bila zelo živahna, na konjskem sejmu pa se ni mogla razviti radi pomanjkanja zunanjih kupcev. (Avstrija je uvoz konj prepovedala.) — Zageb, dne 5. decembra: Živinski sejem je bil danes slab. Dogon in dovoz je bil neznačen, bilo je dosti sena. Promet se je slabo razvijal. Svinjine so se kupovale za Slovenijo, goveja živina pa za Češkoslovaško in Trst. Cene za 100 kg žive vage v Din so bile: rogata živina: voli I. vrste 13.50—14, II. vrste 11.50 do 12.50, besanski 10 do 12, krave II. vrste 10.50 do 11.50, teleta I. vrste 22.50 do 23.75, II. vrste 21.25 do 22, svinje I. vrste domače 24 do 24.50, srenske 27, II. vrste 21.50 do 22.50, krma za mletski stol: seno 87.50 do 105, otava 115 do 125, detetja 137.50 do 150, slama 190. Drva, cepljena, na vozu (2 kub. metra) 350 do 450.

PROMET.

g Dohodki naših železnic. Za naše železnice je bilo v proračunu 1919-1920 predvidenih dohodkov 87.997.806 Din, a doseglo se je 161.698.191 dinarjev. V proračunu 1920/1921 je bilo predvidenih 302.540.250 dinarjev, doseglo pa se je 550.082.692 Din. V proračunski dobi 1921/1922 so znašali dohodki železnic 1.123.533.293 Din, izdatki pa 361.396.198 dinarjev. Torej za 252.167.194 Din več dohodkov. V proračunski dobi 1922/1923 dohodki 1.196.774.946 Din, stroški pa 985.721.683 Din. Torej za 184.053.262 Din več dohodkov. Za dobo 1923/1924 pa je predvidenih dohodkov 2.009.900.000 dinarjev.

IZVOZ IN UVOZ.

g Uvoz italijanske moke. Kakor poročajo listi, je Dalmacija in v manjši meri tudi Bosna preplavljena z italijansko moko. Zato je predlagalo poljedelsko ministrstvo ministrskemu svetu, da naj se ukine uvoz moke brez carine.

RAZNO.

g Pokrajinska zveza jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo je imela dne 2. decembra 1923 v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, katerega so se udeležili mnogi zastopniki krajevnih vinarskih društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Zeleti je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevne organizacije, ki danes obstoje v Mariboru, Ptujju, Šmarju, pri Sv. Bojlenku pri Središču, Ormožu, Gornji Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatcu, Novem mestu, Črnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tem lažje bo braniti ogrožene interese vinogradništva. Kjer še krajevnih organizacij ni, se naj čimprej ustanove! — Občni zbor zahteva od vlade:

1. da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrijo doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija dala Italiji (znižanje uvozne carine od 60 na 30 zlatih kron za hektoliter in za Slovenijo kontinent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od

8—10 odstotkov alkohola, oziroma 14—20 odstotkov sladkorja.

2. da pritegne k trgovinskim pogajanjem z vino uvažujočimi državami — predvsem sedaj z Avstrijo — vedno strokovnjaka iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vso odločnostjo od vlade, da se k trgovinskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en zastopnik iz pokrajin bivše Avstro-Ogrske;

3. da ukrene potrebno, da se vinski zak. iz leta 1907., ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za celo državo ter da se zopet začne izvajati z vso strogostjo;

4. da se preproči vsako vtihotapljanje vina iz Mažarske in Italije v našo državo;

5. da se ukinejo kontrole in stroški za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in — če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listov poveri občinskim uradom, ki so boljše pri roki.

6. Istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek naznaniti finančni oblasti.

7. Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ogrske, radi prejšnjega podaništva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot zastopniki in strokovnjaki.

8. Zahtevamo, da da vlada v slabih letinah za sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trošarine prosti sladkor.

9. Ker vinogradniki letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da da finančni ministrskemu svetu, da dohodkov iz vinogradov, ki ne javijo nobenega čistega dobitka, letos v obče ne obdavči.

Ta resolucija naj se takoj doloži vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

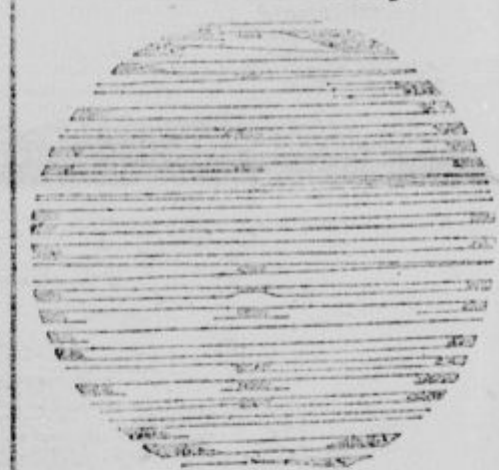
g Žganjekuka. Velikega pomena za našo dožehane je, da veljajo izza 20. novembra t. l. novi predpisi za žganjekuho. S tem dnevom je namreč stopil v veljavo novi zakon o državni trošarini, ki določa, da je sploh vsaka žganjekuha za lastno potrebo trošarine prosta. S tem zakonom in njega pravilnikom, ki je stopil v objavo istega dne, je odpravljena vsaka kontrola, glede žganjekuh za lastno potrebo od strani organov finančne kontrole. Kotli, kakor se posedujejo na kmetih, niso več podvrženi zapečateju finančne kontrole in se lahko uporabljajo za žganjekuho, kadar in kakor se hočejo. Istotako odpadejo tudi prijave za žganjekuho. Pač pa so prijavi podvržene one količine žganja, ki gredo v promet ali ki se prodajo.

g Velika gospodarska kriza v Bosni. »Pravda« poroča, da se nahaja Bosna v težki gospodarski krizi. Kmetje morajo prodajati svoje pridelke poceni, kar pa kupujejo, je drago. Pomanjkanje denarja je toliko, da se kupujejo najnujnejše potrebščine. Velike trgovine ne zaslužijo niti za režijske stroške.

g Novi zakon o taksah in zavarovalne družbe. Na podlagi zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah in pristojbi-

nah, stopivšega v veljavo dne 15. novembra, se plačajo pri družbah in zavodih, ki se bavijo z raznim zavarovanjem, nastopne takse: 1. za polico zavarovanja za življenje, doto, rente in podobno od enoletne (prvoletne) vplačilne premije 3 odst.; 2. za polico zavarovanja proti požaru, elementarnim neugodam, slučajem nesreče, zavarovanja živine, proti tatvini in slični od enoletne (prvoletne) vplačilne premije 2 odstotka; 3. na priznanice (pobotnice) o prejemu premijskih vplačil pri vseh vrstah zavarovanja za naslednja leta od 100 Din 20 par; 4. za zavarovanje prtljage in blaga od premijskega vplačila 3 odst. Po starem zakonu so plačale družbe, odnosno zavarovalci, od življenjskih, požarnih in drugih polie letno za ves čas zavarovanja 1.5 odst., dočim plačajo sedaj v prvem letu 3, odnosno 2 odst., a naslednja leta od vsakih 100 dinarjev 20 par, to je 2 od tisočaka. S temi novimi predpisi so torej znižane takse za zavarovanja. Namen teh znižanj je gotovo propaganda zavarovanja, ker se baš z življenjskim zavarovanjem navaja ljudstvo na štednjo in na zavarovanje družine, ki bi

Velik natečaj!

Kaj pomeni ta slika?

Za pravilno rešitev smo določili 20 nagrad v skupni vrednosti Din 3.400.—.

Pogoji:

1. Vsaka oseba v državi SHS se lahko udeleži rešitve, vendar samo z enim odgovorom.

2. Rešitev naj se pošlje potom dopisnice reklamnemu oddelku tvornice Zlatorog — Maribor. Naveden naj bo časnik in natančen naslov.

3. Vse rešitve morajo biti do 15. dec. pri nas.

Ako dobimo nad 20 pravilnih rešitev, bodo se nagrade žrebale.

Nagrade so sledeče:

I. nagrada	Din 500	v gotovini	Din 500
II. nagrada	Din 300	v gotovini	Din 300
III.—X.	Din 200	v gotovini	Din 1600
XI.—XX.	Din 100	v gotovini	Din 1000

skupno . . . Din 3400

Nagrade se bodo razdelile še pred Božičnimi prazniki. Imena onih, ki so dobili nagrade, bomo objavili na tem mestu.

Tvornice „ZLATOROG“

Maribor preje C. Bros Maribor

drugače v mnogih primerih padla na breme države, odnosno domovinskih občin.

g Kmetijski pouk po delih. Oddelek za kmetijsko priredi v drugi polovici meseca decembra sledeča predavanja: V nedeljo, dne 23. decembra: 1. Suhor, o živinoreji, Konda, 2. Mojstrana, o živinoreji in planšarstvu, Sustič, 3. Besnica, o živinoreji, Hladnik, 4. Begunje pri Lescah, o mlekarstvu, Pevc, 5. Bloke, o gnojenju, Zdolšek, 6. Zagorje ob Savi, o čebelarstvu, Okorn, 7. Novomesto, o kmetijstvu, Kafol, 8. Gorderovec v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica.

V sredo, dne 26. decembra: 8. maržna pri Poljanju, o sadjarstvu, Ambrož. — V petek, dne 28. decembra: Metlika, o zadrugaštvu, Konda. — V nedeljo, dne 30. decembra: 1. Stična pri Višnji gori, o sadjarstvu in o nabrazbi kmeta, Jerab, 2. Stražišče, o pridelovanju krme, Hladnik, 3. Lož, o travništvu, Zdolšek, 4. Tacen, o čebelarstvu, Okorn, 5. Slatina-Radenci, o kmetijstvu, Pavlica.

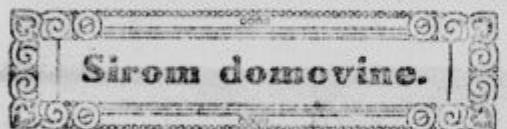
g Pridelek lanu. Po statističnih podatkih se pridelek lanu v Jugoslaviji značajno veča. Industrija sama raste z dneva v dan zbog velike draginje tovarniškega platna. Celokupni pridelek lanu se računa na Hrvaškem v tekočem letu na približno 49.000 meterskih stotov na površini 8500 hektarjev zemlje.

Kupuj »GAZELA-MILO«!

Kupuj domače MILO, in ne tuje, importirano!

Kupuj dobro MILO, ker je najcenejši!

Kupuj »GAZELA-MILO«!

RADOVLJICA.

Koncert pevskega in godbenega odseka izobraževalnega društva v Radovljici dne 23. novembra je izborno uspel. Na okrasno okrašenem odru ljudskega doma je nastopilo 13 pevcev meškega in 23 mesečnega zbora ter 8 članov orkestra (2 prvi violini, 1 druga, flauta, pozavna, čelo, pianina, harmonija). Posebno mogočno in gibčno je nastopal v 6 skladbah mešani zbor. Najbolj je pač ugajala dramatična »Zlata kangelica« in poredno-negativna »Ne maram za te, k'ni maš blže svoje«; mlademu svetu svedča tudi »Ples kralja Matjažar«. Skladbe je moral zbor ponoviti. Moški zbor je z izrazitimi glasovi, priletim in mehkim zvokom zapel vlasti Ipvčevca »Savsko«; Prelovčev: »Oj, Doberdob, slovenskih fantov grobe pa tako nežno in občutno, da je privabil maršnikomu solzo v oko, spominjajoč na žalostne soške bitke 1916—17! Tudi se mladi salonski orkester je svoje nalogo pri prvem koncertnem nastopu vrlo dobro rešil. V splošnem je bila zelo srečna misel, med petje vstaviti orkestralne točke, ki so na potek koncerta tako mikavno vplivale. Dvorana je bila vključ neugodnemu vrenenu polno zasedena in občinstvo je velik trud in delo pevovali in zborovih članov z glasnim plaskom priznavalo. S svojim obiskom sta naš ljudski koncert počastila podpolkovnik g. Vodopivec in major g. Lampič s soprogo.

V TREBNJEM

bo priredil g. Franjo Kafol, strokovni učitelj na kmetijski šoli na Grmu, dne 8. in 9. decembra uvodnevni kmetijski tečaj iz sadjarstva in kletarstva. Spored bo sledeči: V soboto, 8. dec. po prvi sv. maši predavanje o vzgoji in negovanju sadnega drevja, popoldne ob 3. cepilni tečaj. V nedeljo 9. decembra po prvi sv. maši predavanje o napravi mesta in o ravnanju z novim vinom. Popoldne ob 3. predavanje o vinski kupčiji in vinska poskušnja. Vinogradniki! Pridite k vinski poskušnji in prinesite s seboj majhne poskušnje svojega vina. Vinski trgovci, pridite tudi vi in kupite aromatično doletijsko kapljico!

IZ RADOMLJA.

Dne 11. novembra se je vršil pri nas občni zbor KZ. Posetil nas je tudi naš poslanec gospod Strein, ki nam je razložil politični položaj ter nam nekoliko razložil gorostasno laži Kmetijskega listca ter drugih naših nasprotnih časopisov. »Kmetijsko« listce povemo, da se ne damo vloviti na njegove limance. Našim poslanecem pa izražamo popolno saupanje ter povdarjamo, da stojimo neomajno na stališču avtonomije, katere je edina rešitev za kmetia kakor tudi za vse druge stanovce.

PREDOSLJE.

V nedeljo, dne 25. novembra je priredila tukajšnja podružnica sadjarškega in vinarškega društva predavanje. Predaval je g. sadjarski nadzornik Hamek iz Ljubljane o sadjarskem kapitalu, ki ga imamo v naših, kako ta kapital izboljšamo in razmnožimo; opozoril nas je pa tudi g. predavatelj na sadno škodljivce, predvsem na ujca, ter, kako se je teh ubavovati. Udeležba je bila za tako slabo vreme prav zadovoljna. Zeleti bi še več takih predavanj. Podružnica ima 21 članov, pa bi jih lahko imela še enkrat toliko. Posetniki, pridružit se! — Tukaj imamo sedaj tudi gospodinski tečaj. Udeležba se pouka 18 gojenc. Da se je pa ta tečaj priredil, gre zasloga našemu izobraževalnemu društvu, predvsem bivšemu g. kaplanu Tavčarju. — Živinarska zadruga bi priredila 19. novembra predavanje goveje živine, ki je last članov zadruga. To zelo koristno predavanje pa je prečrtala bolezen sli-navka, ki se je pojavila po nekaterih hlevih naše občine. Predavanje je sedaj preloženo na prihodnje leto. Zadruga je bila ustanovljena 21. decembra 1922. Članov šteje 47. V ročevniku vpisanih krav ima 47 in 7 bikov. V letošnji spomladni, marca meseca, je priredila 4 dnevni, dobro uspeši živinorejski tečaj. Občinski odbor je dejal v poročilu za leto 1924 za pospeševanja živinoreje vsote 4000 Din, dočim je bilo predlagano 8000 Din. Da so je pa dosegla vsaj ta vsota, gre zahvala g. Umniku, katerega sta podpirala čevljar Grašič in prof. Košnjek, dočim so občinski-kmetije bili skoro vsi proti, ker ni ravno razveseljivo. Se to simo bomo ustanovili hranilnico in posajilnice, ako bo to ugodno rešen rekura, ki je bil vložen na štet sedemdeset v Zagrebu. Sadržite v Ljubljani je ni hotelo vpisati v zadrugi register radi tega, ker ima v pravih pramjen delež, četrtno odgovarja popolnoma zakonu. — Simo nas dušijo ogromni davki in nas vedno spominjajo kako velik greh so storili samostojni ki so se glasovali za centralistično ustavo. Vemo, lo v avtonomiji je naša rešitev!

IZ BRUSNIC.

Dolgo časa ni nikakega odmeva iz Brusnic. Da pa ne bo svet mislil, da je pri nas vse v redu, pa naj bo vendar enkrat nekaj besed od nas. Kakor je znano pelje iz Ruteča skozi vas Veliko Brusnice okrajna, ostra in deželna cesta, katere je pa fal v tako slabem stanju, da povsod stoji blato in voda, posebno pa, če greš peš skozi Veliko Brusnice. Tu moraš kar utoniti v blatu in vodi. Treba bo pač nam Brusničanom srbeti, da napravimo kak četin in dobimo erega konja, da bo vlačil, oinosno prevažal ljudi po blatu in vodi. Sicer se nakladajo naklada za okrajno ceste precej visoko, a na tej cesti se prav malo popravi. Navozil se je že v lepi suhi jeseni šuder, pa kaj pravim šuder: pesek, kakrščen se rabi pri zidanju ali pa za posipanje vrtnih potov in ta pesek (šuder) naj bi za ceste, po kateri se veliko težkih voz pripelje, radostovaji? Kaj šel Ta šuder napravija še večje blato, zato naj bi slavni cestni odbor v Novem mestu srbel za naprej, da preskrbi v bodoče debel šuder (stolčeno kamenje), kakršnega po držiavnih cestah in cesta naj se napne ter napravijo debri vodotoki in prekopi in potem bo cesta v redu, a poprej rotovo ne. — Dne 27. novembra je umrla članica tukajšnjega prosvetnega kat društva »Salija Jaklič iz Vel. Brusnic. Odkar je naše društvo ustanovljeno, to je od leta 1921 dalje je bil ta smrtni slučaj v društvu prvi, zato so člani in članice sromili pokojnico s društveno sastavo v precej velikem številu klub slabemu vrenenu. — Dne 9. decembra popoldne ob 3. se vrši tretji občni zbor tukajšnjega prosvetnega društva. Vabijo se vsi člani in članice.

ST. JERNEJ NA DOLENSKEM.

Pri nas smo imeli svojčas zelo močno podružnico Kmetijske družbe. Nekaj sto članov je bilo. Imeli smo res nekaj od te družbe. Po prevratu so se samostojni srbili v svojo strankarske namene.

Se se spominjamo, kako so tedaj na občnem zboru podružnice s silo nastopili samostojneži, da popolnoma uničijo podružnico. Živo nam je še v spominu, kako so takrat nastopili sedanjí ogleda Vale, Strojnov ata in Skinder. In kaj se dosegli? Samo to, da so je velika večina pravih kmetov odvrgla od Kmetijske družbe. Sedaj ne šteje podružnica niti 50 članov več. Od teh se je udeležilo zadnjega občnega zbora, dne 1. novembra le 14 članov. In še ti so godrnjali nad delovanjem te družbe. Seve, če se denar družbe porablja v zasebne in strankarske namene, kakor se je izkazalo, res ne more biti drugače. Vse to je delo samostojnih skmetov za povzdigo pravega kmetijstva. — Dne 25. novembra so tukajšnji sokolasi priredili pri Polancu igro: »Doktor Voznai in njegov sluga Štjeko Tičeka. Višek izobraževalnega in prosvetnega dela se je zlasti pokazal v tnu, da so potvrdili besedilo igre ter delali noslane opazke. Pri sholnikih se preganjali sklerikalnega znanja, sta črnce, »Domoljubac, »Slovenec« itd. Ti ljudje vedno in povsod vidijo nekak strah, ki ga nikjer ni. Res krasno sprosvetno delo! Za šentjerjevskega gospodarja je pač vse dobro, samo, da se malo nasmeji. Na vseobčo želja bodo preganjali pri prihodnji prireditvi poleg sklerikalnega znanja tudi še silniško kugec.

V NEVLJAH PRI KAMNIKU

so imeli dne 18. novembra veliko slovesnost. Vse organizacije v župnici so praznovali zelo redko slavje: 25-letnico pastirovanja sedanjega preš. g. župnika Leopolda Rihar. Gospod se nicer prepovedal vsako tozadavno prireditve, a župljani so vendar hoteli dati svojih tih ljubezni do svojega dušnega pastirja, ki je vtrajal pri njih v najhujšem vojenski in povojnem času, primerne duška. Vpeljevaloj preskrbenec želje g. veterana se je praznovanje vršilo v prav malem farnem, pa zato bolj ljubezjivem krogu. V lego okrašení dvorani je bila po večeritvah ljubka igra »Kratovska ljubezna«, deklamacija dečka in deklice, ki je podala g. slavljence lep soplek. Moški zbor je zapel poudrav g. župnika. Polem je domači župan v primerem govornu izročil gospodu diplomu častnega občinstva. Kot rajen znak lepe medsebojne ljubezni in lerne kvalečnosti so poklorili gosp. župnika krasno novo mašno knjigo. Sleđil je nato kratak slavnosten govor in k sklepu je zapel mešani zbor venček narodnih pesmi. Dvorana je bila kajpada nabito polna. Mnogobrojni vzkliki, še bolj pa žareči in veseli obrazi so živo pričali, da to slavje ni gola znanjost, ampak odkritosrčen izraz prave ljubezni in hvalečnosti za vse dušne in telesne dobrote. In ko se je sivelasi starček s prav ljubezjivimi besedami zahvalil za vse dušno in telesno oposo župljanov, ni hotelo biti konca navdanih hilecev in čestitk. Tudi novi zvonovi so radostno ponavljali med ubranim potokovanjem voščilo vseh župljanov: Bod živi in obrani našega g. župnika že mnogo let! Kot neko poudrilo in čast vsej skupni prireditvi so dali topli s svojim močnim pokažjem in odmevom.

SELA PRI KAMNIKU.

Mlado društvo, nov oder in igralci-začetniki so tudi in Sela privabili precej ljudi kljub skrajno slabemu vremenu in slabim potom. V višavi je bila snega do pasu, v nižavi pa do kolen. Igrali so launje lepo vzgojno igro »Rešitev« protialkoholne vsebine. Pred igro so domači g. župnik v kratkem predavanju pokazali kvarni vpliv alkohola na človeško telo. Lepe slike so pojasnjevale krepke besede. Tudi na fantih-igralcih se je videlo, da so se potrudili, da bi lepo predočili krasno vsebino igre. Poznalo se jim je, da so za dobro dovtični in je marsikaj upali od njih, če bodo tako napredovali. Res, vsaka igra mora imeti nekaj za prazno blagajno in nekaj za um in srce. Drugače je škoda truda. Čuje se, da pride 9. decembra prikratk slovesno na Sela čustiti Miklavž s lepimi darovi za pridne in hudiimi parklji za porodne in lane. S seboj bo prinesel knjigo dobrin in slabih del. Ker ima drugod veliko opravka, zlasti pred svojim godom, bo prišel na Sela šele 9. decembra po večernicah. Pol je namreč dolga in huda v te Selske griče. Da se pa ja ne bo skesal, četudi bi morda nastopilo slabo vreme, bodo šolski otroci igrali lepo igrice »čista vest«, prišle bodo še male perlice in pokazale, kako je treba ravnati s perlicom, da je lepo belo.

RAKKE.

Zadnji dopis je povzročil v »naprednem« tabozu nevoljo, deloma pa tudi pozornost na »napredni« dolg 32.000 lir, ki ga je napravil občanom bivši »napredni« župan Belle. »Napredni« bloke se posvetuje neprenehoma, kako bi ta dolg prinesel na račun »klerikalcev« ter te napravil odgovorne zanj. Pa ne pojde, gosp. Stečaj in prijatelji! Ljudstvo je sicer pozabilo na to dobroto »naprednega« župana, a pozabiti ne sme, da so »napredni« občinski svetovalci molčali, niso znali prepričati in niso hoteli prepričati »vzornega« gospodarstva z občinskimi imetom! Čujemo, da se je tudi gosp. Uršek, ta najvzornější »napredni« mož (po »Jutru«, spomnil na vzorno »napredno« občinsko gospodarstvo in zato sklenil postati »prekleti« klerikalcev. Uvidel je pač, da treba s pametnim klerikalnim gospodarstvom občinske davke mlжавiti, ne pa večati. V prihodnjem občinskem svetu bo zato prinesel cel več »klerikalnih« predlogov, da se zmanjšajo deklade in popravijo grehi »naprednega« gospodarstva. Seveda da je križ z vprašanjem, kdaj bo volitev župana — ker so ti »klerikalci« vložili priziv proti načinu volitev pod vodstvom »naprednega« župana.

SMARTIN PRI KRANJU.

V nedeljo, dne 16. t. m. so bodo posvetili štirje novi bronasti zvonovi za našo župno cerkev sv. Martina. Smarsko zvonjenje, ki je bilo od nekdanj sloveče, tako po intonaciji, kakor po spretnosti zvonarjev, se bo po dolgem času zopet glasilo. Vabljeni ste vsi sosednji farani k tej redki slovesnosti. Zvonjenje e bo glasilo kakor pred vojno, le nekoliko težji bodo novi zvonovi.

SMARTNO POD SMARNO GORO.

V nedeljo, 16. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši občni zbor katol. slov. izobraževalnega društva. Člani in članice udeležite se ga polnoštevilno. — Odbor.

IZ GORENJEGA LOGATCA.

Velik uspeh je dosegla naša stranka pri občinskih volitvah. Dočim so liberalci preje imeli v občinskem odboru 15 odbornikov (83 odstotkov) in naša stranka 3 (17 odstotkov), imajo liberalci sedaj samo 6 mandator (66 odstotkov); naša stranka je vse tri ohranila, ima sedaj 34 odstotkov. Liberalci od 83 na 66, mi od 17 na 34 odst. Liberalna trdnjava se je v temeljih zamažala. Zato izrekli smo vsem našim značajnim volilcem najtoplejšo zahvalo, da se niso vdali nobenim grožnjam in nobenemu podkupavanju. Stvar gre naprej in ne bomo odnehali, dokler vseh škodljivcev ne pometemo iz občinskega odbora. — Protimagnatski volilni odbor.

JEZICA PRI LJUBLJANI.

V soboto, dne 15. t. m. se vrši v društvenem domu redni sestanek Izobraževal. društva. Razpravljate se bodo važne gospodarsko-politične zadeve, zato naj se sestavka točno iz polnoštevilno udeležijo predvsem starejši člani. Pričetek ob 7. uri zvečer. — Drugi dan, v nedeljo, 15. t. m. ob 3. popoldan pa se vrši obvesena društveni sestanek vsega članstva, na katerem se bodo razlagala nova društvena pravila in poslovanje. — Orlovski odsek se skrbno pripravlja na Silvestrov večer, ki bo le-

tos prav posebno zanimiv. Pri njem bodo sodelovali a. Orlice in vprvo tudi neovstanovljeni pevski odsek (s 4 točkami).

CERKLJE OB KRKI.

V nedeljo, 16. t. m. bomo imeli razstava. Dekleta, ki oblikujejo gospodinjaki tečaj, bodo pokazale, kaj so se naučile. Na razstavo vabimo tudi sosednje tujnice, kajti marsikje bi še morda prosili za tak tečaj, a ker so jim uspehi nesnozi, pa dremljejo kar naprej, če: ako so naši predavki brez tega shajali, bomo pa še mi! — Pa to ni res! Svet se izobrazuje in če ne bomo pazili, bomo zaostali, da jih potem niti dohiteti ne bo mogote. Saj vemo mi Dolenjci, koliko stokrat moramo sami priznati, da so Gorenjci bolj napredni kot mi. Pa mislite, da so postali brez truda, brez izobrazevanja oni bolj napredni? Kaj šel Omenimo pa to-le: Kdor bo prišel pogledat razstava, ki bo brezplačna, naj ne misli, da je samo to, kar bo na razstavi videl, uspeh 10 tedenskega gospodinjakega tečaja Tega, kar so dekleta lepega, koristnega in dobrega slišale od gospe voditeljice, od gospe učiteljice, od gosp. zdravnika dr. Gerjavca (ki poučuje vsak teden po 3 ure brezplačno), od g. nadučitelja in od g. ekonoma, to pa — pravim — se ne da postaviti v razstavo in se tudi ne da oceniti. Ti uspehi, ki so velikanski, se bodo pokazali v življenju, ko pridejo ta dekleta do besede. Pridite pogledat, saj bo odprta razstava od prve mase do 3 popoldne. — Drugo nedeljo t. j. 23. t. m. pa bodo ista dekleta, kakor čujemo, nastopila na odru. Uprizorile bodo štiri enedejanke in sicer: Jahačeva postava; Črna vest; Luknja v omanjenem prtu in Dobra kava. — Naša R. Z. se resno bavi z mislijo, kako pri do kmetijsko nadaljevalne šole za moše in tante. — Se to-le: Prvič smo imeli letos v Katoliškem domu Miklavžev večer. Otrokom ne gredo iz glave: Miklavž, lepi angelji in grdi parkeljini! — V društvu imamo vsak mesec najmanj eno predavanje, kar je pa še vedno malo. Z obiski smo zadovoljni.

CRNUCE PRI LJUBLJANI.

V nedeljo, dne 9. decembra ob 3. uri popoldne so v Društvenem domu na Crnucih vprizorili naši fantje in dekleta z lepim uspehom dramo »Tihotapec«. Ker je vzbudila precej zanimanja, se ponovno vprizori dne 16. decembra ob isti uri in na istem prostoru kakor prikratk. Vstopnice se dobijo ves dan do vprizoritve pri gospodinj. Valkovih v Društvenem domu l. nadstr. — Bog živl!

Za naše gospodinje.

CVETLICE.

O prsti za sobne cvetlice.

Še nekaj besed o prsti, ki jo rabimo za naše cvetlice v loncih!

Rastlina v loncu je jetnica; ne more poljubno razširiti in raztegniti svojih korenin in si iskati živeža. Tekom leta — včasih tudi že prej — se izrabi prst v loncu. Korenince se zapredejo druga v drugo. Ako bi prsti v loncu ne obnovili, bi rastlina lakote poginila. Zato moramo navadno v začetku pomladi cvetlice presaditi v novo prst. Posebno rodovitno prst nam daje črnina, ki se nabira v trhljih štorih. Seveda je za sobne cvetlice tudi dobra prst z lepo obdelanega vrta. Taki prsti je za nekatere bolj močne rastline, n. pr. za oleandre, treba primešati že nekaj navadne travniške prsti. Tako prst dobiš posebno rahlo in prosto mrčesa v krčinah. Zmeraj je pa treba prsti za cvetlice dodati nekaj vodnega peska, ki ohranja prst zdravo in gorko.

Pri presajanju zrahljamo korenine in odstranimo, kar je slabega. Na dno posode damo kamenčke, da se ne zamaži luknja, skozi katero odteka voda pri zalivanju. Nato pride pest prsti; nanjo postavimo rastlino sredi lonca, in ga napolnimo s prstjo ter jo rahlo pollačimo h koreninam. Nato

dobro zalijmo presajeno rastlino in jo nekaj dni skrbno varujemo solnce in preprihaj. V nekaj dneh se bo jasno videlo, da se je rastlina prišla v novi prsti.

KUHINJA.

Ruski čaj. Že pred vojno se je zelo razširila navada, da kuhajo čaj namesto mleka ali kave in da ga dobijo marsikje otroci za zajutrek. Reveži so otroci, ki dobivajo namesto redilnega mleka ali ječmenove kave čajevu brozgo, ki nima prav nič hranilnega v sebi. Ruski čaj pogreje in podraži živce, je tudi tuintan koristen za grižo, prehlad, želodec in krče, za navadno pijačo otrok in delovnih ljudi pa ni. Res ga pijejo Američani, Angleži, Rusi in Kitajci. Japonci, toda s tem ni rečeno, da ga moramo piti tudi mi ob vsaki priliki in nepriliki. Američani in Angleži vživajo poleg čaja za zajutrek in za popoldansko malico tudi surovo maslo, pečeno meso, jajca in pecivo — s takimi prigrizki si pa mi ne moremo za zdaj še poboljšati čaja. In kaj je na tem čaju, da gre toliko denarja po nepotrebnem zanj? Nekaj dišečih snovi, nekaj teina, ki je strupen in nekaj česlovine — to je vse, kar ima ruski čaj v sebi. Kdor se naliva z njim, opeša na živcih, postane siten in nezmožen za delo. Če pa zaliva ruski čaj, ki ga pijejo Kitajci brez vsega drugega in Rusi brez vsakega alkohola — kdor zaliva čaj z žganjem in ga daje otrokom, zastruplja naravnost otroke z njim. Otroci, ki pije tak čaj, peša na duši in na telesu, ne napreduje v šoli in je nezmožen za gospodarski boj. Res je mleko drago, toda čaj je še dražji, če šteješ sladkor, čaj in še žganje in še škodo na otrokovem zdravju. — dvakrat dražji je, ker nima nič v sebi. Zalostno je, da se dobe matere, ki dajejo otrokom strupa namesto kruha. »Kaša otročja paša,« so hvalili naši dedi, žganci z mlekom ali z zeljem so bili zajutrek, ki je dal moč za ves dan. Zdaj bi pa srebal vse najrajši samo čaj, ki dela slabokrvnost in razburja možgane in ni na noben način priporočljiv posebno ne za dekleta, ki so bodoče matere in gospodinje. Saj ni treba, da bi vse posnemali in se navzemali vsega, kar ni za naše kraje in za naše telo. Kaj so pa pili naši stari, ko še ni bil v navadi ruski čaj? Kaj niso naša drevesa, naši travniki, naši gozdi, naše gore polni najzlahabnejših zelišč, ki imajo dosti boljši okus od kitajskega čajevca? Kaj ne cveto pri nas več lipe in ne sniš več slovenska gospodinja njih duhtočega cvetja — ne šume več čebele in ne zori jablana? In rdeče jagode, maline in koprine, ošipke in hribja resa, trpotec in rman in tisoč drugih zeli, ki so dajale našim starišem prijetno pijačo in so jim daljšale življenje — kaj jih ni več? Zakaj nosite, ljube gospodinje, denar v trgovino za peresa, ki niso niti zrastle na grmu čajevca? Brezina, vrtničina in listje se pripravi in naredi, da je podobno kitajskemu čaju in prodaja za drag denar. Vse to in še boljše imamo doma. Posušil pomladi jagodljinega perja, vrzi ga za tri prste na osminko kropa in odstavi od ognja, osladi ga z medom in prilij malo mleka — kako bo okrepil zdravega in bol-

nega. Je najbolj primeren čaj za otroke, posebno za kašelj in druge pljučne bolezni.

(Prih. konec.)

RAZNO.

Kako uničevati golazen. Pomladi se po nekaterih stanovanjih in kuhinjah pojavijo drobne mravlje, ki silijo zlasti tja, kjer je sladkor. Kako jih preženeš? Če imaš gobo, jo namoči v sladkorno vodo ter položi v bližino špranje, kjer imajo mravlje svoje bivališče. Goba bo hitro polna živalic. Vrzi jo nato v krop in izperi.

Če ti razjeda kukec mizo ali drugo opravilo, zalij luknjice črvicega lesa s terpentinom in zadelay z limono. — Miši so marsikje huda nadloga. Takozvana roža smrdelika ali smrdela ima tak duh, da ga miši ne prenesejo. Nekateri zdrobe oleandrove liste v prah in nasujejo tega prahu v mišje luknjice. Drožje (drožki) zmešano z železnimi opilki je za miši strup. Tudi lučnik jih prežene, če ga nastelješ s korenino in cvetjem vred povesod, kjer imajo miši svoje ulice. Če imaš mišnico ali pa past, moraš vselej, kadar se je kaka taka živalica ujela, oprati in izmiti s kropom, drugače boš težko še katero ujel. Najboljši sovražnik miši in podgan je pa seveda maček.

Da se v moki ne zaredi črvi, stolči enako veliko kumine (klimene) in soli ter napravi iz tega kroglice, ki jih položi med moko.

Kako obvaruješ suho mesovje (špel, šunko, klobase) črvo? Najboljše sredstvo je suh, presejan pepel od bukovih drv. Potresi na debelo te vrste meso s pepelom, pa ne bo noben mrčes položil zalege vanj. Preden se meso uporabi, ga je treba dobro osnažiti s kako čisto ščetko.

Ušli naba cvetkah pomoriš, če namočiš gobo v petroleju in z njo listke od spodaj orosiš. Tudi krompirjevo vodo nekateri rabijo v ta namen.

To in ono.

Mikrofon.

Govorniki večkrat ne morejo tako glasno govoriti, da bi jih poslušali tisočeri poslušalci. A danes je tudi ta težkoča odpravljena. Napravili so aparat, ki ga imenujemo z grško besedo mikrofon. Govornik govori v ta aparat in posebne naprave ojačijo njegov glas na 10.000-kratno navadno moč. Lahko pa tudi tako govorimo, da postavimo tak aparat n. pr. na mizo; v kakšnem drugem kraju je pa tudi tak aparat na mizi, samo večji je in drugače opremljen, imenuje se megafon. Oba aparata zvezemo brezžično. Tako je pred dvema letoma govoril ameriški predsednik Harding 125.000 poslušalcem, ki so poslušali govor več sto kilometrov proč v drugih mestih. In ko je v mikrofoni kihnil, mu je 125.000 ljudi reklo: »Bog pomagaj« in se je ta odgovor slišal. Profesorji iz Novega Jorka in Čikago so imeli znanstveno razpravo potom takih aparatov na več kot 1000 kilometrov daleč. In sedaj bo Lloyd George imel svoje volivne govore potom mikrofona in se mu ne bo treba bati, da bi ga kje ven za-

gnali. V Berlinu so te dni na tak način telefonirali poslušalcem celo pridigo itd.

Prijazni ljudje. Časopis Chicago Tribune poroča, da se je kapitan Frank Hurley pravkar povrnil z znanstvenega potovanja in da pripoveduje zanimive novice o nekem plemenu ljudožrcem na otoku Nova Gvineja. Ta največji otok sveta je tako velik kakor tri Jugoslavije ali pa petdeset Slovenij in je še malo znan. Leži pa severno od Avstralije. Ob prihodu belih mož oni ljudje še niso vedeli, kaj je kovina, kuhali so si hrano samo v lončenih posodah. Kapitana in njegove spremljevalce so napadli z zastrupljenimi puščicami; ko so pa videli, da nič ne opravijo in da jim beli možje prinašajo celo boljše orodje, so postali kmalu prijazni in zaupljivi. So pa izredno grozoviti. Najbolj v časteh je tisti mož, pred kojega koč je največ človeških lobanj. Ujetnike zaprejo in jim polomijo še živim roke in noge, da ne morejo uiti. Drugi dan jih zakoljejo, skuhamo skupaj z vsebino kokosovih orehov in vse skupaj pojedjo. Res prijazno!

Dekle z Močevja.

(Švedski spisala Selma Lagerlöf.)

(Dalej.)

Ob osmih je prišel oče in ga zbudil. Gudmund je ležal na postelji. Obleko je imel blatno in mokro; a oče ga ni vprašal kaj je delal, temveč je samo rekel, da je čas vstati in je zopet zaprl vrata. Čez nekaj časa je prišel Gudmund v družinsko sobo. Bil je blede, oči so mu nemirno žarele, a še nikdar ni bil tako lep. Nekaj notranji svet je ožarjal njegovo obličje. Bil je videti kot da ni več človek iz mesa in krvi, ampak samo še iz volje in duše.

Spodaj v družinski sobi je bilo vse praznično. Mati je bila v črni obleki in preko ram je imela lepo svilen ogrinjačo, četudi se ni peljala s svati. Tudi služinčad je bila v svojih najlepših oblekah. Miza je bila pogrnjena s svežim belim prtom in na njej je stalo mnogo skled.

Ko so sedli, je mati Ingeborg prebrala neki psalm in nekaj iz svetega pisma. Nato se je obrnila k Gudmundu. Zahvalila se mu je, da je bil dober sin, želela mu je srečo v prihodnjem življenju in mu dala svoj blagoslov. Lepo je govorila mati Ingeborg in Gudmund je bil zelo ganjen. Solze so mu stopile v oči, vendar se mu je posrečilo, da je udušil jok.

Tudi oče je spregovoril par besed: »Težko je svojim staršem, ker te bodo izgubili,« je rekel, in Gudmund bi zopet kmalu zahtel. Tudi poslil so pristopili, mu stresli roko in se mu zahvalili. Solze so stale Gudmundu v očeh. Odkaljal se je in je poizkušal govoriti, a je spravil komaj par besed preko ustnic.

Oče bi ga moral spremiti v nevestino hišo in prisostvovati poroki. Šel le na dvo-

rišče, vpregel konja, nato se je vrnil ter naznanil, da je čas odriniti. Ko je Gudmund sedel na voz, je opazil, da se vse sveti kot zrcalo, kar je vedno tako rad imel. Hkrati je tudi videl, kako lepo je bilo očiščeno dvorišče, dovozna pot je bila nanovo posuta; stari kupi lesa in druga navlaka, ki je ves čas njegovega življenja ležala tam, je odstranjena. Na obeh straneh vrat sta stali dve odsekani brezi, kot slavolok, na zastavi je visel velik vepec iz cvetic in vsa okna so bila okrašena s svetlozelenimi brezovimi vejicami. Gudmund bi najraje zaplakal. Krepko je stisnil očetu roko, ki je baš hotel pognati konje, kot da bi ga hotel zadržati.

»Želiš kaj?« je vprašal oče.

»Ne,« je rekel Gudmund. »Najbolje je, da se odpeljemo.«

Med potjo se je moral Gudmund še enkrat posloviti. In sicer od Helge z Močevja, ki je stala in čakala na razpotju, kjer se odcepi od ceste gozdna steza na Močevje. Ko je oče zagledal Helgo, je takoj vstavil konja.

»Čakala sem vaju, ker hočem Gudmundu voščiti srečo,« je rekla.

Gudmund se je nagnil z voza in stisnil Helgi roko. Zapazil je, da je shujšala in da so njene oči rdeče obrobene. Gotovo je ponoči jokala in hrepnela po Nerlundu. Toda skušala je biti vesela in se mu je smejala. Gudmund je bil zopet zelo ganjen, a ni mogel ničesar izpregovoriti. Oče, ki je samo tedaj govoril, ko je bilo potrebno, je izpregovoril:

»Mislim, da je Gudmund tega voščila bolj vesel, kot vsakega drugega.«

»Da, res je,« je potrdil Gudmund. Še enkrat sta si stisnila roko, nato je oče pognal. Gudmund se je nagnil z voza in gledal za Helgo. Ko se je skrila za drevesi, se je hitro dvignil, kot da bi hotel skočiti z voza.

»Ali bi rad še kaj rekel Helgi?« je vprašal oče.

»Ne,« o ne,« je odgovoril Gudmund in zopet sedel.

Oče je vozil prav polagoma, kot mu je v veselje voziti se tako s sinom ob strani. Prav nič se ni trudil, da bi kmalu dospeli na cilj.

Hipoma pa je Gudmund naslonil glavo na očetovo ramo in krčevito zaplakal.

»Kaj ti je?« je vprašal Erland in tako krepko potegnil za vajeti, da je konj v trenutku obstal.

»Vsi so tako dobri z menoj, in jaz tega ne zaslužim.« —

»Saj vendar nisi ničesar slabega naredil?«

»Da, oče, sem.«

»Tega pač nečemo verjeti.«

»Človeka sem ubil.«

Oče je globoko zasopel. Čutilo se je kot vzdih olajšanja; Gudmund je začuden dvignil glavo in ga pogledal. Oče je zopet pognal konja v tek in tiho rekel: »Vesel sem, da si sam povedal.«

»Oče, ali ste to že vedeli?«

»Že v soboto zvečer sem opazil, da ni vse v redu. Nato pa sem našel v močvirju tvoj nož.« —

»Tako? Vi ste našli nož!«

»Da, jaz sem ga našel in videl, da je ostrina odlomljena.«

»Da oče, vem, da je ostrina odlomljena. Vendar si ne morem misliti, da bi storil to.«

»Zgodilo se je pač v pijanosti.« —

»Ničesar ne vem, ničesar se ne morem spomniti. Na svoji obleki sem videl, da sem se udeležil pretepa, in vem, da je ostrina odlomljena.

»Razumem, da si hotel stvar zamolčati,« je rekel oče.

»Mislil sem si, da so bili tudi drugi baš tako do nezavesti pijani in se ne bodo mogli ničesar spomniti. In mogoče ni sicer nobenega drugega dokaza proti meni, kot nož in zato — sem ga vrgel proč.«

»Lahko si mislim, da si hotel na ta način stvar urediti.«

»Saj razumete, oče: ne vem, kdo je mrtev; mogoče ga nisem še nikdar v življenju videl. Ne morem se spomniti, da bi to storil. In tedaj sem si rekel, da pač ni treba trpeti za stvar, ki je nisem storil a prosto voljo. Kmalu pa sem uvidel, da je bilo nespametno, da sem vrgel nož v močvirje. Močvirje se poleti osuši in tedaj bi ga lahko vsakdo našel. Zato sem ga hotel včeraj in danes ponoči poiskati.

»Ali sploh nisi mislil na to, da bi priznal?«

»Ne, včeraj sem mislil samo na to, kako bi skrnil, skušal sem plesati in biti vesel, da ne bi nihče česa opazil.«

»Mislil si torej stopiti pred oltar, ne da bi priznal. To je velika odgovornost. Ali ne uvidiš, v kako veliko nesrečo bi potegnil s seboj Hildur in njeno družino, če bi te našli?«

»Mislil sem, da jih najbolje zavarujem, če jim ničesar ne povem.«

V teku so nadaljevali pot. Očetu se je sedaj zelo mudilo, da bi čimprej prišel na cilj. Ves čas je govoril s sinom. Ves čas svojega življenja ni toliko govoril z njim.

Božič v gozdu.

Tako, sedaj ve, zakaj je nikdo ne išče tukaj. Reka je samo tenko zamrznjena in v njej so mesta, kjer izvirajo podzemni studenci in kjer led tudi v najhujši zimi ne drži. In skoro bi verjel v angelja, ki je spremljal otroka na smrtni poti. In v duhu gleda rečico med gozdovi in travnatimi bregovi notri pod marljivo ledeno skorjo in mnogo mož, ki z brekljami in dolgimi drogmi iščejo malo napol premrzlo telesce. Tudi knez pride danes zvečer. Z vlakom ob osmih. In sprejeti ga morajo s strašno novico. Kaj mora trpeti mož, ki je bil že toliko izkusil, še ta strašni božični večer. Z najdaljšimi koraki brzi dalje. Toda eno uro je do njegovih razvalin, odkoder šele lahko pošlje obvestilo. Nežni otrok mora priti kmalu pod streho. In knezu bo tudi ljubše tako kot pa, da bi moral priti iskat otroka v kmečko izbo. — Megla jo vedno bolj ovija. Ako bi mu ne bila znana vsaka stopinja, bi težko hodila domov. In bridko si očita, zakaj se ni takoj zuril.

Toda otrok hoče zdaj vedeti od njega mnogo, toliko, toliko. Z gotovim otroškim instinktom čuti, da je našla prijatelja.

»Ti, zakaj pa stanuješ v razvalini, zakaj si tako reven? Ali si tudi ti šel Jezuščka iskat?«

In ko dalje koraka, ji pripoveduje o sebi. Najprej obotavlja se, ker skoro ni bil vajen o sebi govoriti, potem pa bolj sam sebi, kot je navajen samotni človek, če enkrat odkrije svoje srce. O velikem požaru, ki je v neki noči uničil starodavni grad, ki ga je oče dal v najem bogatemu, plenzeljnemu gospodu.

Kako sta bila oče njegov in on sam častnika; oba v istem polku. In kako stari polkovnik ni mogel preboleti in si je vedno očitil, ker je dal grad v najem, da omogoči sinu služiti v Berlinu. In kako si nista upala obiskati razvalin, ki so bile domovje mnogih njihove krvi. In kako je umrl oče, on sam pa ostal tako zapuščen v malem severnem obmejnem mestecu, kjer vise oblaki nizko med zemljo in so lešniki skoro že južno sadje. In kako je slikal. Najprej one oblake nad nordijskimi ravninami in potem po spominu očetovo hišo. In kako je vse, kar ni bilo barva in platno, postajalo vedno bolj trpko gorje in prognanstvo in žgoče domotožje po domovju sredi gozda. Domotožje, ki omreži dušo s sivimi nitmi in jo duši in ki more o njem govoriti le oni, ki je je enkrat poznal. Domotožje, ki kriči po nekem kamnu domovine, domotožje, ki bi tuje steno najraje razbijalo. Ki vedno in vedno sreč prikazuje sladke slike. Kako je na prvi vroči aprilski dan ležala strmina v grenkosladkem trničnem vonju. Kako je migljala grajski vodnjak, ki se je semtertje opletel vanj ptičji glas in nedeljske hlapčičeve orglice, da je čudovito odmevalo ob kameniti kotanji; gotovo ni nikjer več na svetu tako lepo pojočega vodnjaka. Kako se je uprlo večerno solnce na staro zidovje in napravilo iz oken ravno toliko zlatih oči, ki so gledale daleč tja v gozdni svet. Dokler tedaj ne vstane pred očmi slika, lepo vpletena iz harmonije barv in zraka, da ni mogoče več prenašati zidovja vojašnice in sivih ravnin in viharnih oblakov ali brezsrčnega solca ob jasnosneženih dneh, ki z otrdelim mrazom preriše vse poteze in ako neusmiljeno kaže grenko goloto. In kako je tam urno napravil konec. Ker — ne, tega ne pove otroku, da je ležal pred njim mašhen samokres in je samo roka zvestega sluga zabranila, da ni naredil pike na konec cele zgodbe. In kako je odšel v Berlin na akademijo in slikal.

Nekdanin »SKOFOVA« vinska let. Pred Skofijo 1 otvorena — Točijo se fina pristna VINA!

Lisičje in vse druge kože

divjačine kupuje v vsaki množini celo leto
D. ZDRAVIČ, trgovina usnja, LJUBLJANA,
Florijanska ulica štey. 9.

Odda se služba cerkovnika

in ORGANISTA na BUČKI. Stanovanje in bira prosta. Vse drugo po dogovoru. Prednost imajo samski rokodelci. — Ponudbe na župni urad na BUČKI na Dolenjskem. 7803

HARMONIKE znamke DRAVA so najboljše ter prekašajo vse dosežanje izdelke, posebno drage »Lubasove«. Cene:
3 vrstne, 2 krat uglašene Din 2200.—
3 vrstne, 3 krat uglašene Din 2500.—
4 vrstne, 2 krat uglašene Din 2600.—
4 vrstne, 3 krat uglašene Din 3000.—
Glasovirni akardeon Din 4500.—

Prepričajte se! — Naročajo se pri M. A. MUŠIČ, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6. 7844

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje ne morete dobiti, prosimo sporočite, kakoj do. bite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja.

To je najboljšje kar sem kedaj okušal!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za udel! Za vrat! Za glavo! Za robel! Za negovanje kožel! Kot ko. smetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih se pokaže blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljiv. — Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor franc. žganje in najboljšje sredstva te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

To je najboljšje kar sem kedaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:

3 dvojnate ali 1 špec. steklenica 24 Din
12 dvojnatih ali 4 špec. steklenice 85 Din
24 dvojnatih ali 8 špec. steklenice 151 Din
36 dvojnatih ali 12 špec. steklenic 214 Din

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in 6 Din; Elza-mentolni črtniki 7 Din; Elza-švedska tinktura za želodec 10 Din; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 Din; Elza-ribije olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonjsko voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4.80 in 18 Din; Lysol, Lysolform 25 Din; Kineski čaj od 2 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 15 Din; Elza-mrčesni prašek 10 Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za primot se računa zavojnina in poštnina posebej.

Na te cene se računa sedaj še 10 odstotkov doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrč št. 14, HRVATSKO. 7721

S 1. DECEMBROM SEM OTVORIL v lastni hiši na JESENICAH št. 24

trgovino s kolonijalnimi blagom

in DEŽELNIMI PRIDELKI — Za obilen obisk se priporočam IVAN POLJŠAK.

200 kron na dan lahko vsak zasluži doma v svojem kraju, kdor hoče svoje izdelke prodajati. Pošljite mi za pojamilo znamko za odgovor in svoj natančen naslov. — JOSIP BATIC, LITJA. 6733

Za Božič!

SUKNO, CAJGE, OBLEKE, KONTENINO, BARHENTE, SRAJCE, ZIMSKO moško PERHO,enske pletene MAJCE, otroške JOPIČE iz čiste volne, NOGAVICE moške, ženske in otroške, ROKAVICE, ženske RUTE barhentaste in volnene, KRAVATE, ROBCE itd.

KUPITE NAJBOLJE in NAJCENEJE edino le pri trvdki

F. Češnovar

LJUBLJANA, Stari trg štey. 16.

NE ZAMUDITE! Solidna postržbal CENIK na razpolago!

HLAPCA treznega in poštenega, sprejmejo za kmetijska dela v ZUPNIŠČU na Gorenjskem. — Plača po dogovoru. — Oglasi na upravnitvo «Domoljuba» pod številko 7678.

BRINOVO OLJE

KUPUJE po najvišjih dnevnih cenah v vsaki množini drogerija A. KANC. Ljubljana, Šidovska ulica številka 1. 7472

GUMBE iz blaga izdelujejo

na ceneje v trgovini «PRI GORENJKI», poleg trgovine Buzzolini, Pogačarjev trg. 7813

BRINJE laško in bosansko, se zopet dobi pri FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dvajska cesta številka 36. 7804

AMBI stroj za izdelov. cementne opeke, 500 plošč, aparat za žlebnjake s 10 ploščami, napredaj. Zraven rud. barva. 4 mreže, razno orodje, vsa oprava. — Ceno in naslov pri upravi «Domoljuba» pod številko 7735.

čevljar stroj (Flachmaschine) napredaj. Naslov v upravi pod 7825.

Tvrđka F. in I. GORIČAR

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29
nudi za

božična in novoletna darila

veliko izbiro raznega perila od preproste do najkvejše izdelave kot: moške srajce navadne za delavce, fine bele in čefir v modnih barvah ter različne spalne, moške spodnje hlače iz platna, gradisa in triko; ženske dnevne in spalne srajce, hlače, kombinirane, spodnja krila, modrčke, razne damske bluze, ženske in otroške predpasnike, otroške obleke za dečke in deklice iz barhenta in volnene.

VSE LASTNI IZDELEKI

Dalje vsakovrstno manufakturno blago za moške in ženske obleke in za perilo, trikotnišo, rute svilene in volnene, šerpe, žepne robce, nogavice, kravate, ovratnike in druge modne predmete po zelo nizkih cenah. — Oglejte si blago in cene, predno kupite drugje! 7786

Stare cunje! Kupim 2000 kg starih cunj, pozneje še več. Biti morajo brez krojaških odrezkov. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravo «Domoljuba» pod številko 7747.

Prodaj večji TRAVNIK

za dve košnji v bližini Zaloga. — Naslov v upravi «Domoljuba» pod številko 7714.

Iščem dekle vajeno vsega kmetijskega dela. Nastop s novim letom. Plača 1200 K mesečno. — Zgornja šiška številka 25.

Cen. občinstvu se najtopleje priporočam za vsa

MIZARSKA DELA.

TOMO JEGLIČ, splošno mizarstvo, Kamna gora številka 4, Trebnje — Dolenjsko. 7842

POZORI Za društva, **POZORI** ki uprizarjajo gledališke igre, izdelujem nove **umetne brade**

ki ne rabijo lepila. 6 brad za različne maske in barve 65 Din, 10 brad 90 Din. — V zalogi so garniture šmink, osembarvne, lepilo. Lasne kite po nizki ceni. — Izdelujem po naročilu gledališke vlasulje. — Kupujem ženske zmešane lasne po najvišji dnevni ceni.

I. dotenjska lasna industrija

I. Svetec, Novo mesto.

več čevljarskih pomočnikov

sprejme na stalno delo

čevljarna „ADRIA“ Celje.

Oglasiti se je osebno ali pismeno.

10.000 Din nagrade

plačam, kdor izve za kupca, kateri bi kupil enonadstropno HIŠO, nŕve, velik travnik in gozd v malem mestu na Dolenjskem. Cena 300.000 Din. — Naslov pove upravnitvo «Domoljuba» pod št. 7841. Znamka za odgovor je priložena.

UČENCA sdravega, nadarjenega, poštenih staršev, SPREJME TAKOJ FRIDERIK HOMAN v Radovljici. 7827

Na veliko in malo!

Priporočamo **najboljše šivalne stroje Gritzner**

za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri:

Josip Petefinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Denar za Božič

prihranite, če kupite za obleke OŠTANKE MOŠKEGA in ŽENŠKEGA BLAGA pod lastno ceno pri:

LENASI & GERKMAN, Ljubljana

Naprodaj salonski lesteneč

(pozlačen) na 18 sveč, primeren za kako manjšo cerkev, zelo lep. — Ogleda se lahko pri JOZEFU ŠLEBS, Hrušica št. 31 pri Ljubljani. 7744

HALO!

HALO!

Albina: Katica, ali veš kaj novega?

Katica: Kaj pa takega?

Albina: Škrbetov Tone se je peljal pred Miklavžovo nedeljo iz Žužemberka v Toplice parkeljne prodajat. V Soteski pa je voda most preplavila Tone v veliki skrbi, da se mu parkeljni ne potopijo, gre peš pred konjem črez most. Ko prekorači most, je imel suhe noge v škornjih, čeravno je voda most preplavila že nad 40 cm. Ali ni to čudno?

Katica: Albina, jaz pa že vem, zakaj ni imel Tone mokrih nog.

Albina: Sem res radovedna, ali to prountaš.

Albina: Tone je imel škornje iz usnja, ki ga je kupil na stojnici PERKO.

Zatorej: Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejmu v Črnomlju, škocijans in Brežicah

na stojnici FRANC PERKO

SINGER

šivalni stroji

priznani po celem svetu kot **najboljši!**

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Podružnice v Sloveniji:

Ljubljana, Selenburgova ulica 3
Maribor, Novomesto.

MESTNA HRANILNICA KOČEVSKA

edini pupilarno varni denarni zavod na ozemlju okrajnih sodišč Velike Lašče, Ribnica, Ročevje

obrestuje hranilne vloge po

6% (šest od sto)

brez vsakega odbitka davka in brez odpovedi.

Stanje vlog nad 40,000.000 R.

Kdor heče denar dobro nalagati, naj vloži pri nas!

Tu je varno in plodonosno.

Poroč. prstan
Double verižice
S enske ure
Bacičke
Ze ne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur zlatinice i
srebrnice **F. ČUĐEN**
LJUBLJANA 22, Pra errove 1

Miši, podgane, stenice, ščurki

in sa guma, ki mora poginuti ako uporabljate moja najpogolj
prečiščena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim
in črnim mišim Din 7.50, za podgane Din. 7.50, za ščurke
Din. 7.50, za stenice Din. 7.50, uničev. moljev Din. 6.—, proti
mršcom Din. 7.50, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri
živalih Din 4.—, za uši v obleki in perilu Din. 7.50, tinkta
proti mršcom na sadju in na zelenjavi Din 7.50, proti
mravljam Din 7.50.

Preprodajalci dobe popust Po-šilja po povzetju
Zavod za ekspedicijo: AKTES, kem. laboratorij
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, Zagreb 1.

Marija Rogelj

Manufakturna trgovina, LJUBLJANA,
se nahaja sedaj v

Lingarjevi ulici šte. 4,

druga ulica čez franciškanski most.

Velika izbira stofov, čajgov, porbanta, plavega in
belega blaga. — OPREME za neveste. — ODEJE,
kovtvi, moško in žensko perilo, slingarija. — Blago
dobro, cene nizke.

Kunstek & Pleterski

LJUBLJANA — VODNIKOV TRG 5,
Podružnica v Novem mestu

priporoča svojo veliko zalogo

**usnja in čevljarskih
potrebščin**

na drobno in debelo.

Ceno češko perje!

1 kg sivega skublja 65 D. polbel.
80 Din, belega 90 D. boljčega,
10. in 120 D. meškega kot puh
150 Din in 180 Din, na boljša
vrsta 225 Din. Pošilja prosto carine proti
povzetju od 200 Din višje prosto poštnine.
Zamena in vrnitev dovoljena. Vzorec za-
stoni, D. piši le na Benedikt Sachsel, Lobež
št. 159 pri Plzinu, Češka. Poštni paketi iz
Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Poču

dovito nizkih cenah kupite
letos
voineno blago
za ženske in suknjo za moške
obleke, kakor tudi vse drugo
manufakturno robo v vele-
trgovini R. Stermechl. Celje. Trgovci engros-cene. Radi
splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti ter
je dolžnost vsakega, da se rešje v Celje in poskusi en-
krat kupiti v veletrgovini R. Stermechl.

Deklo ISCEM, ki je vajena vsega dela v
kmetijstvu. Nastop o Božiču, plača
po dogovoru. — Ponudbe na upravo «Domo-
ljuba» pod šte. 7555.

Kostanjevega LESA

KUPIMO vsako množino. — Ponudbe z navedbo
cene za 100 kg franko naloženo na vagon je sta-
viti na tvrdko PATERNOST & REMIC,
Ljubljana, Slomškova ulica 11. — Telefon 589.

**Brenaste zvonove
vliva**

najceneje in z do-
bavnim roko " do
2 do 5 mesecev
Zvonarna in livarna
St. Vid nad Ljubljano.

Odon Koutny
špecialna trgovina z orodjem,
stroji in tehničnimi potrebščinami
naznanja uljudno, da se je preselila
na Aleksandrovo cesto 7
(vangel Bethounove ulice)
ter prosi svoje cenjene odjemalce
nadaljne naklonjenosti.

MODROCI vseh vrst
federmodroci po 1700.— kron, vrhni afrik po 1600
kron, fini zimnati po 3600.— kron LEPA ZIMA po
160.— kron kg dalje.
NAJBOLJŠE BLAGO NA IZBIRO in DOBRO
DELO vedno v zalogi. **OGLEJTE SI!**
Se priporoča
RUDOLF SEVER
specialna zaloga tapetniških izdelkov, Ljubljana,
Gospodarska cesta šte. 6.

čreva.
Imam v zalogi VSEH VRST ČREVA po najnižjih
dnevni cenah. Prvo domače podjetje v Ljub-
ljani. Priporočam se vsem mesarjem in gostilni-
čarjem. — FRANC ZUPAN, črevar, Ljubljana,
Mestna klavnicna. 7683

Semensko DETELJO
kupi vsako množino FRAN POGAČNIK, Ljubljana,
Dunajska cesta šte. 36. 7402

čisto zastonj
ne, ampak po izredno nizkih cenah dobite
vse vrste sukna, blačevin, žameta, barhenta, flanela,
klota, platna, trikotaže, jopic, pletov, ogrinjalk, no-
gavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih
(domać izdelek) in najrazličnejše drugo blago
V NOVOOTVORJENI TRGOVINI
»DANICA«, Majzelj & Rajšelj,
LJUBLJANA :: Turjaški trg šte. 1
(bivša »I. reskrbovalnica«).
Samo dobro, solidno blago. :: Postrežba točna
Cene konkurenčne.
Istotam se dobi USNJE vseh vrst po najnižjih
cenah. — Vsak si naj ogleda! — Nikdo ni pri-
silja kupiti.
Na drobno! 6960 Na debelo!

Kupujem vsakovrstne surove
kože po najvišjih dnevnih cenah
Prodajam usnje
od najčnejših do najnavadnejših
vrst
Sprejemam
v obdelavo vsakovrstne surove
kože po zmernih cenah.
ANDREJ OMERZA
trgovina z usnjem in surovimi kožami
LUKOVICA pri KAMNIKU.

Zadružna gospodarska banka d. d.
Telefon št. 57. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon št. 57.
v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).
Kapital in rezerve skupno nad R 60,000.000
Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospo-
darsko banko d. d. v Novem Sadu.
Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.